Theory and Practice in Teachers Education

Farhangian University

Print ISSN: 2645-7156
Online ISSN: 2645-7717

Elucidating the System of Problems at Farhangian University through a Review of Pathological Studies: A Systematic Review

Mohadeseh Shayanfar [1], **Narges Shokri** [2], and **Mahdi Ghorbankhani** [3]✉

1. Department of Counseling, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran. E-mail: shayanfar@ut.ac.ir
2. Department of Counseling, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran. E-mail: narges.shokri@ut.ac.ir
3. *Corresponding author*, Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Alzahra University, Tehran, Iran. E-mail: m.ghorbankhani@alzahra.ac.ir

Article type:
Research Article

Received: 2026/01/24
Reviewed: 2026/06/06
Accepted: 2026/08/29
Published Online: 2026/11/05
Pages: 145-196

Keywords:
Challenges and Weaknesses
Network of Pathologies
Pathology System of Issues
Teacher Education System
Farhangian University

ABSTRACT

Background and Objectives: This study was designed and conducted to elucidate the system of problems at Farhangian University, as the primary teacher-training institution in the Islamic Republic of Iran. Through a systematic search of domestic Iranian databases, 42 relevant studies published between 2016 and 2025 were identified and selected for final analysis. **Methods:** The research method was a qualitative systematic review based on the PRISMA (2020) standard guidelines. The data from these studies were analyzed using qualitative content analysis, and the main codes and categories were extracted. **Findings:** The findings revealed that the pathologies of Farhangian University can be classified into 70 subcategories, 14 categories, and four conceptual levels. At the foundational-discursive level, discursive and philosophical pathologies, ambiguity and inadequacy in educational and pedagogical objectives, and a serious weakness in the systematic needs assessment process were identified. At the structural-institutional level, pathologies related to human resources, macro-level management, and technological infrastructure were identified. At the procedural-executive level, challenges concerning curriculum content and organization, weaknesses in teaching strategies, deficiencies in the evaluation system, shortcomings in the practicum (internship) program, ineffective interaction with the school environment, time management and planning problems, and issues related to the prevailing organizational culture were highlighted. At the consequential-outcome level, the weakness of the research and knowledge production system—itself a consequence of the previous levels—was identified as a poor output of the system. **Conclusion:** The findings underscore that transformation within this institution requires moving beyond one-dimensional and piecemeal solutions towards strategic, integrated, and holistic interventions. Ultimately, by drawing a systematic picture of the challenges facing Farhangian University, this study takes a step towards a deeper understanding of the teacher-training system and lays the groundwork for transformative actions and informed policy-making.

Cite this Article: Shayanfar, M., Shokri, N., & Ghorbankhani, M. (2026). Elucidating the System of Problems at Farhangian University through a Review of Pathological Studies: A Systematic Review. *The Journal of Theory and Practice in Teachers Education*, *12*(22), 145-196. https://doi.org/10.48310/itt.2026.22177.1296

© the authors
Publisher: Farhangian University

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Farhangian University is the principal institution responsible for the preparation and professional development of teachers in Iran. The quality of its educational, administrative, cultural, and research processes directly influences the quality of the country's school system. Despite the importance of this institution, numerous studies have identified challenges affecting its structure, educational programs, teacher-training processes, student-teacher selection, university–school relationships, and research performance. However, these studies have generally examined individual problems separately. Consequently, the existing body of knowledge does not provide an integrated picture of how the various problems of Farhangian University are interconnected and how they collectively constitute a broader system of problems.

The present study aimed to elucidate the system of problems at Farhangian University through a systematic review of domestic pathology studies. By synthesizing the findings of previous research, the study sought to identify the major dimensions, categories, and subcategories of institutional problems and to organize them within a comprehensive conceptual framework.

Research Question(s)

The central research question was: How have the problems and pathological aspects of Farhangian University been identified and conceptualized in domestic studies, and what interconnected system of problems can be derived from these studies?

More specifically, the study examined the following questions:

1. What major problems have been reported in research on Farhangian University and teacher education in Iran?

2. What relationships exist among the identified levels and categories of problems?

Literature Review

Previous studies have reported a wide range of challenges at Farhangian University. These challenges include the gap between theoretical teacher education and classroom realities, ambiguity in educational and cultural objectives, weaknesses in needs assessment, insufficient numbers of full-time faculty members, centralized management, weak coordination between the university and the Ministry of Education, inadequate technological infrastructure, and the dominance of traditional teaching methods.

Research has also highlighted significant weaknesses in the curriculum and practicum system. The curriculum has often been described as fragmented, overly theoretical, and insufficiently connected to the practical realities of schools. Student-teacher practicum experiences may become formal and report-oriented rather than developmental and reflective. In addition, assessment systems have been criticized for relying primarily on final examinations and grades, with limited use of formative assessment, transparent criteria, and constructive feedback.

Other studies have examined the admission and selection of student teachers. Their findings point to the absence of a comprehensive competency-based selection model, excessive emphasis on ideological and political questions, limited validity of assessment instruments, and subjectivity in interviews. The research system at Farhangian University has likewise been associated with inadequate research skills, insufficient motivation, weak administrative support, limited funding, and the absence of an active academic research culture.

Although these studies have generated valuable findings, their results have remained dispersed across separate investigations. A systematic synthesis was therefore necessary to identify the deeper connections among the reported problems and to determine whether they could be understood as different manifestations of a unified institutional system.

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

Methodology

This study employed a qualitative systematic review design based on the PRISMA 2020 framework. The review focused on Persian-language domestic studies addressing the pathological aspects of Farhangian University and teacher education in Iran. Relevant studies published between 1395 and 1404 in the Iranian calendar, corresponding approximately to 2016–2025, were searched in the Scientific Information Database (SID), Magiran, the Comprehensive Portal of Humanities, the Islamic World Science Citation Center (ISC), and reputable journals affiliated with Farhangian University.

The search process was conducted using relevant keywords and Boolean operators. Duplicate records were removed, and the remaining studies were screened in four stages: identification, title and abstract screening, full-text eligibility assessment, and final inclusion. A predesigned data-extraction form was used to record information concerning the authors, publication year, research design, participants or data sources, methodological procedures, and principal findings. The extracted information was organized in Microsoft Excel.

A total of 42 relevant studies were included in the final synthesis. The data were analyzed using qualitative content analysis with a combined deductive–inductive approach. First, meaningful units were extracted from the findings of the selected studies. These units were then assigned initial codes and organized into subcategories and broader categories. Finally, the categories were arranged within four conceptual levels: foundational-discursive, structural-institutional, procedural-executive, and consequential-outcome. To enhance the trustworthiness of the synthesis, the principles of credibility, transferability, dependability, and confirmability proposed by Lincoln and Guba (1985) were considered.

Results

At the foundational-discursive level, three categories were identified. The first concerned discursive and philosophical problems in teacher education,

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

including the gap between theory and practice, ambiguity regarding the philosophy of practical teacher education, the dominance of memorization over competency development, the distance between ideal and field-based discourses, and weak critical and reflective thinking. The second category involved problems related to educational objectives, such as unclear operational goals, inconsistency between university and school objectives, and the formal implementation of cultural and educational aims. The third category concerned weaknesses in needs assessment, including insufficient attention to the actual needs of student teachers, schools, and continuing professional development.

At the structural-institutional level, three categories were identified. These included weaknesses in university human resources, structural and macro-management problems, and technological infrastructure deficiencies. Reported problems included the limited educational and role-modeling function of faculty members, insufficient expertise in contemporary teaching methods, a shortage of full-time faculty, high student-to-faculty ratios, centralized and bureaucratic structures, weak strategic planning, discontinuity in policy-making, inadequate coordination between the university and the Ministry of Education, limited information and communication technology resources, weak knowledge management, and ineffective virtual education systems.

At the procedural-executive level, seven categories emerged. These were curriculum content and organization, teaching and learning strategies, assessment and feedback, executive and time management, school and mentor-teacher relations, cultural and educational programs, and the admission and selection of student teachers. The studies commonly reported curricular fragmentation, excessive theoretical content, weak practical learning, traditional instructional methods, limited active learning, insufficient opportunities for authentic dialogue and reflection, grade-oriented assessment, formalized practicum evaluation, inadequate time and continuity for field experience, weak cooperation from schools and mentor

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

teachers, superficial cultural programs, and the absence of a comprehensive competency-based admission system.

At the consequential-outcome level, one major category was identified: weaknesses in research and knowledge production. This category included inadequate research skills and motivation, the absence of a coherent research policy, insufficient managerial support, a culture of research avoidance, limited funding and infrastructure, bureaucratic barriers, and the lack of an active scholarly community.

Discussion

The findings indicate that the problems of Farhangian University should not be interpreted as isolated or unrelated deficiencies. Rather, they form a multilayered and interconnected system. Foundational ambiguities concerning the philosophy and objectives of teacher education influence institutional structures and management practices. These structural weaknesses, in turn, affect the design and implementation of curricula, teaching methods, practicum experiences, assessment systems, cultural programs, and student-teacher selection. Ultimately, these processes contribute to weak professional preparation and limited research and knowledge-production capacity.

The results further suggest that many procedural problems are symptoms of deeper structural and discursive conditions. For example, the formalization of practicum experiences cannot be addressed solely by changing practicum regulations if the relationship between the university and schools remains weak and if teacher education continues to prioritize theoretical transmission over professional competence. Similarly, improving research productivity requires more than encouraging individual researchers; it requires coherent research policies, administrative support, appropriate infrastructure, and the development of an academic research culture.

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

Conclusion

This systematic review identified 14 categories and 70 subcategories of problems at Farhangian University across four interconnected levels: foundational-discursive, structural-institutional, procedural-executive, and consequential-outcome. The central conclusion is that the university's challenges are systemic and mutually reinforcing. Therefore, fragmented and short-term interventions are unlikely to produce sustainable improvement. Effective reform requires integrated and holistic interventions addressing the philosophy and goals of teacher education, organizational structure, human resources, curriculum, practicum, assessment, university–school collaboration, student-teacher selection, technological infrastructure, and research policy simultaneously.

Ethical Considerations

Adherence to Research Ethics Principles

This study was conducted through the systematic review and analysis of published research. No personal or confidential data were collected directly from human participants. The authors adhered to the principles of academic integrity and avoided data fabrication, falsification, plagiarism, and other forms of research misconduct.

Author Contributions

All authors contributed equally to the conceptualization of the article and the writing of the original and subsequent drafts.

Data Availability Statement

Data are available on request from the authors.

Declaration of Generative AI and AI-Assisted Technologies in the Writing Process

Statement: During the preparation of this work, the authors used DeepSeek, NotebookLM, and GapGPT for reviewing the extracted codes, revising the manuscript text, and making editorial and linguistic corrections. After using these tools, the authors reviewed and edited the content as needed and take full responsibility for the content of the publication.

Conflict of Interest

The authors declare no conflict of interest.

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

Acknowledgements

The authors would like to express their sincere gratitude to the respected reviewers and editor for their constructive scientific and structural comments.

The authors also wish to thank Dr. Keyvan Salehi for reading the manuscript and providing valuable comments.

Funding

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

نظریه و عمل در تربیت معلمان

شاپا چاپی: ۲۶۴۵-۷۱۵۶
شاپا الکترونیکی: ۲۶۴۵-۷۷۱۷

تبیین نظام مسائل دانشگاه فرهنگیان از طریق بررسی پژوهش‌های آسیب شناسانه: یک مطالعه مرور منظم

محدثه شایان‌فر [۱]، نرگس شکری [۲]، و مهدی قربانخانی [۳]✉

۱. گروه مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه: shayanfar@ut.ac.ir
۲. گروه مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه: narges.shokri@ut.ac.ir
۳. *نویسنده مسئول*، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی و علوم‌تربیتی، دانشگاه الزهرا، تهران، ایران. رایانامه: m.ghorbankhani@alzahra.ac.ir

چکیده

نوع مقاله: پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۱۱/۰۴
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۵/۰۳/۱۶
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۵/۰۶/۰۷
تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۵/۰۸/۱۵
شماره صفحات: ۱۴۵-۱۹۶

پیشینه و اهداف: این پژوهش با هدف تبیین نظام مسائل دانشگاه فرهنگیان، به‌عنوان نهاد اصلی تربیت معلم در جمهوری اسلامی ایران، طراحی و اجرا شد. با جستجوی نظام‌مند در پایگاه‌های اطلاعاتی داخلی، ۴۲ مطالعه مرتبط که در بازه زمانی ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۴ منتشر شده بودند، شناسایی و برای تحلیل نهایی انتخاب شدند. **روش‌ها:** روش پژوهش، مرور نظام‌مند کیفی بر پایه دستورالعمل‌های استاندارد PRISMA(۲۰۲۰) بود. داده‌های این مطالعات با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی موردبررسی قرار گرفت و کدها و مقوله‌های اصلی استخراج شد. **یافته‌ها:** یافته‌های پژوهش نشان داد که آسیب‌های دانشگاه فرهنگیان را می‌توان در هفتاد زیرمقوله، چهارده مقوله و در چهار سطح مفهومی دسته‌بندی کرد. در سطح بنیادین-گفتمانی، آسیب‌های گفتمانی و فلسفی، ابهام و نارسایی در اهداف آموزشی-تربیتی و ضعف جدی در فرآیند نیازسنجی نظام‌مند شناسایی شد. در سطح ساختاری-نهادی، آسیب‌های مرتبط با منابع انسانی، مدیریت کلان و زیرساخت‌های فناورانه شناسایی شدند. در سطح فرآیندی-اجرایی، چالش‌های محتوایی و سازمانی برنامه درسی، ضعف در راهبردهای تدریس، نارسایی‌های نظام ارزشیابی، کاستی‌های کارورزی و ضعف در تعامل مؤثر با محیط مدرسه، مشکلات مدیریت زمان و برنامه‌ریزی و آسیب‌های مرتبط با فرهنگ سازمانی جاری مورد تأکید قرار گرفت. در سطح پیامدی-بروندادی نیز ضعف نظام پژوهش و تولید دانش که خود معلول سطوح قبلی است، به‌عنوان یک پیامد یا خروجی ضعیف سیستم شناسایی شد. **نتیجه‌گیری:** یافته‌های این پژوهش بر این نکته تأکید دارند که تحول در این نهاد، مستلزم عبور از راه‌حل‌های تک‌بعدی و مقطعی و حرکت به سمت مداخلات راهبردی، یکپارچه و کل‌نگر است. درنهایت، این پژوهش با ترسیم تصویری نظام‌مند از چالش‌های دانشگاه فرهنگیان، گامی در جهت شناخت عمیق‌تر نظام تربیت معلم و زمینه‌سازی برای اقدام‌های تحول‌آفرین و سیاست‌گذاری آگاهانه برداشته است.

واژه‌های کلیدی:
آسیب‌شناسی
چالش‌ها و ضعف‌ها
شبکه آسیب‌ها
نظام تربیت‌معلم
نظام مسائل
دانشگاه فرهنگیان

استناد به این مقاله: شایان‌فر، محدثه، شکری، نرگس، و قربانخانی، مهدی. (۱۴۰۵). تبیین نظام مسائل دانشگاه فرهنگیان از طریق بررسی پژوهش‌های آسیب شناسانه: یک مطالعه مرور منظم. *نظریه و عمل در تربیت معلمان*، ۱۲ (۲۲)، ۱۴۵-۱۹۶. https://doi.org/10.48310/itt.2026.22177.1296

© نویسندگان
ناشر: دانشگاه فرهنگیان

مقدمه

تربیت معلم به‌عنوان یکی از بنیادی‌ترین مؤلفه‌های نظام تعلیم و تربیت، نقشی سرنوشت‌ساز در کیفیت آموزش، رشد سرمایه انسانی و شکل‌گیری آینده فرهنگی، اجتماعی و تمدنی هر جامعه ایفا می‌کند. برخورداری از یک نظام آموزشی توانمند، بدون تردید یکی از اساسی‌ترین عوامل توسعه پایدار در هر کشور به شمار می‌آید (امینی و همکاران، ۱۴۰۴). کیفیت این نظام، بیش از هر عامل دیگری، متأثر از کیفیت معلمانی است که در آن ایفای نقش می‌کنند؛ معلمانی که نه‌تنها انتقال‌دهنده دانش، بلکه حامل ارزش‌ها، هنجارها و الگوهای فکری نسل‌های آینده‌اند (احمدی فارسانی و همکاران، ۱۴۰۱). از این منظر، تربیت معلم صرفاً یک فرایند آموزشی نیست، بلکه فرایندی راهبردی و زیربنایی در شکل‌دهی به آینده هر کشور محسوب می‌شود. در جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرهنگیان به‌عنوان اصلی‌ترین و محوری‌ترین نهاد تربیت معلم، مسئولیت آماده سازی نیروی انسانی آموزش‌وپرورش را بر عهده دارد. این دانشگاه که به‌منزله قلب نظام تربیت معلم کشور شناخته می‌شود، مأموریت دارد معلمانی متعهد، توانمند و برخوردار از صلاحیت‌های حرفه‌ای متناسب با اسناد بالادستی نظام تعلیم و تربیت پرورش دهد. تحقق چنین مأموریتی، مستلزم برخورداری این دانشگاه از ساختارهای علمی کارآمد، برنامه‌های آموزشی منسجم، منابع انسانی شایسته و سیاست‌های حمایتی هدفمند است (موسوی خطیر و همکاران، ۱۴۰۳؛ نامداری پژمان و همکاران، ۱۴۰۱).

باوجوداین جایگاه راهبردی، شواهد پژوهشی نشان می‌دهد که دانشگاه فرهنگیان، به‌عنوان نهادی نسبتاً نوپا، در مسیر تحقق مأموریت‌های خود با چالش‌ها، کاستی‌ها و آسیب‌های متعددی مواجه است (کریمی، ۱۴۰۲). این آسیب‌ها ابعاد گوناگونی از فعالیت دانشگاه را دربر می‌گیرند؛ ازجمله ساختارها و سیاست‌های سازمانی، کیفیت برنامه‌های درسی و آموزش‌های حرفه‌ای، نظام گزینش و جذب دانشجومعلمان، صلاحیت‌های حرفه‌ای اعضای هیئت‌علمی و وضعیت زیرساخت‌ها و فضاهای آموزشی. در این میان، مطالعات مختلف به مسائلی نظیر کمبود و فرسودگی زیرساخت‌های فیزیکی (رفیعی و عبدالهی، ۲۰۲۲)، شکاف میان نظریه و عمل در برنامه‌های درسی تربیت معلم (مولازینالی و موسی‌پور، ۱۴۰۴) و کمبود اعضای هیئت‌علمی متخصص و تمام‌وقت اشاره کرده‌اند (موسوی خطیر و همکاران، ۱۴۰۳). اهمیت پرداختن به این مسائل زمانی دوچندان می‌شود که جایگاه دانشگاه فرهنگیان در بیانات مقام معظم رهبری موردتوجه قرار گیرد. ایشان در سخنان متعدد، این دانشگاه را مسئله‌ای «درجه اول» برای کشور

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

دانسته و نقش آن را در شکل‌دهی به نسل‌های آینده تعیین‌کننده تلقی کرده‌اند (کریمی، ۱۴۰۲؛ موسوی خطیر و همکاران، ۱۴۰۳). این تأکیدات راهبردی نشان می‌دهد که مسئله دانشگاه فرهنگیان صرفاً یک موضوع آموزشی یا مدیریتی نیست، بلکه مستقیماً با آینده فرهنگی و اجتماعی کشور پیوند خورده است. بااین‌حال، بررسی وضعیت موجود حاکی از فاصله‌ای معنادار میان این تأکیدات و واقعیت‌های اجرایی دانشگاه است؛ فاصله‌ای که خود نیازمند تحلیل علمی و مبتنی بر شواهد است.

در سال‌های اخیر، پژوهش‌های متعددی با محور آسیب‌شناسی دانشگاه فرهنگیان و نظام تربیت معلم در ایران انجام شده است. این مطالعات، هر یک از منظری خاص به بررسی بخشی از مسائل دانشگاه پرداخته‌اند (بابایی و زارع، ۱۴۰۲؛ قنبری و همکاران، ۱۳۹۶)؛ از کیفیت آموزش و برنامه‌های درسی گرفته تا ساختارهای مدیریتی، سیاست‌گذاری‌ها و مسائل منابع انسانی. اگرچه این بدنه پژوهشی، شواهد ارزشمندی درباره وضعیت دانشگاه فرهنگیان فراهم کرده است، اما این شواهد غالباً به‌صورت پراکنده و جزیره‌ای ارائه شده‌اند. یکی از مسائل بنیادین در این زمینه، فقدان یک تصویر جامع، منسجم و نظام‌مند از آسیب‌ها و مسائل دانشگاه فرهنگیان بر پایه پژوهش‌های انجام‌شده است. بخش قابل‌توجهی از مطالعات موجود، به بررسی یک بُعد خاص یا یک مسئله منفرد پرداخته‌اند و کمتر تلاشی برای ترکیب یافته‌ها در قالب یک کل به‌هم‌پیوسته صورت گرفته است؛ امری که موجب شده دانش موجود از انسجام مفهومی و تحلیلی کافی برخوردار نباشد (نامداری پژمان، ۱۴۰۳). این پراکندگی، فهم وضعیت دانشگاه فرهنگیان را بیش از آنکه مبتنی بر یک نظام مسائل روشن و اولویت‌بندی‌شده سازد، بر برداشت‌های مقطعی و موضوع‌محور استوار کرده است. از منظر روش‌شناختی نیز، نبود مرورهای نظام‌مند کیفی که بتوانند یافته‌های پژوهش‌های آسیب‌شناسانه را به‌صورت منسجم گردآوری، تحلیل و ترکیب کنند، خلأ قابل‌توجهی در ادبیات این حوزه ایجاد کرده است. درحالی‌که مرورهای غیرنظام‌مند یا گزارش‌های توصیفی، توان آشکارسازی روابط میان مسائل، الگوهای تکرارشونده و خلأهای دانشی را ندارند، مرور نظام‌مند کیفی می‌تواند بستر لازم برای تبیین شبکه‌ای مسائل پیچیده آموزشی را فراهم آورد (کریمی، ۱۴۰۲؛ موسوی و همکاران، ۱۴۰۴). ادبیات نظری مرتبط با تحلیل سیستم‌ها نیز تأکید دارد که مسائل آموزش و تربیت معلم ماهیتی چندبعدی و درهم‌تنیده دارند و هر آسیب در ارتباط با مجموعه‌ای از عوامل و مسائل دیگر معنا پیدا می‌کند. ازاین‌رو، شناسایی و تحلیل آسیب‌های دانشگاه فرهنگیان به‌صورت منفرد، نمی‌تواند مبنای طراحی مداخلات

اثربخش و پایدار قرار گیرد. آنچه بیش از هر چیز ضروری به نظر می‌رسد، حرکت از فهرست‌کردن مشکلات به‌سوی تبیین یک نظام مسائل شبکه‌ای و منسجم است. در چنین بافتی، انجام یک مطالعه مروری نظام‌مند کیفی که به‌طور خاص بر پژوهش‌های آسیب‌شناسانه دانشگاه فرهنگیان تمرکز داشته باشد، ضرورتی انکارناپذیر است. این نوع مرور، با استفاده از روش‌های شفاف و نظام‌مند در جست‌وجو، انتخاب و تحلیل مطالعات، امکان استخراج مقوله‌های اصلی، الگوهای مشترک و روابط میان مسائل را فراهم می‌کند و می‌تواند دانشی منسجم‌تر درباره وضعیت این دانشگاه ارائه دهد. بر این اساس، مسئله اصلی پژوهش حاضر نه صرفاً وجود آسیب‌ها در دانشگاه فرهنگیان، بلکه وضعیت و کیفیت دانش تولیدشده درباره این آسیب‌هاست؛ دانشی که اگرچه ازنظر حجم توسعه‌یافته، اما از حیث انسجام مفهومی و نگاه شبکه‌ای با کاستی‌های جدی مواجه است. این پژوهش می‌کوشد از طریق مرور نظام‌مند و تحلیل کیفی پژوهش‌های آسیب‌شناسانه داخلی، به سامان‌دهی و بازترکیب این دانش بپردازد.

درنهایت، هدف اصلی پژوهش حاضر تبیین نظام مسائل دانشگاه فرهنگیان از طریق مرور نظام‌مند و تحلیل کیفی پژوهش‌های آسیب‌شناسانه داخلی است؛ هدفی که می‌تواند علاوه بر غنای ادبیات علمی حوزه تربیت معلم، مبنایی مستند برای سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و طراحی مداخلات تحول‌آفرین در نظام تربیت معلم کشور فراهم سازد.

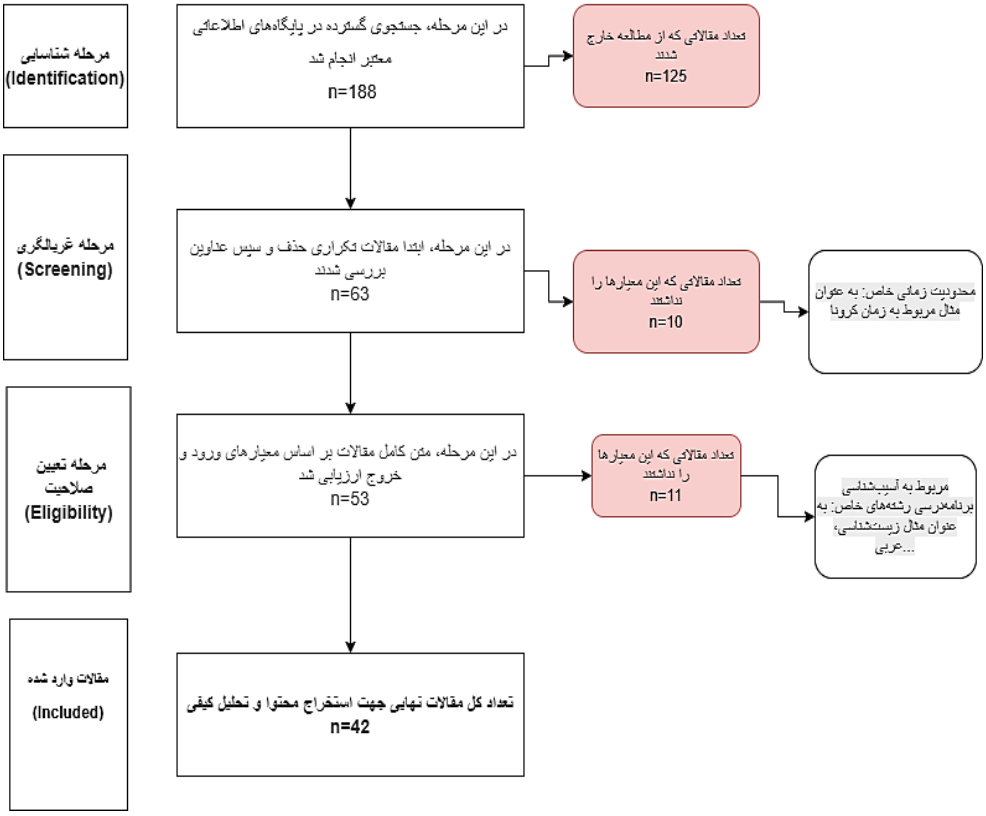
روش

این پژوهش با هدف شناسایی و طبقه‌بندی جامع آسیب‌های دانشگاه فرهنگیان، با اتخاذ رویکرد مرور نظام‌مند کیفی و بر پایه د ستورالعمل PRISMA (2020) انجام شد. فرآیند پژوهش در چهار مرحله اصلی شناسایی، غربالگری، واجدیت و شمول پیش رفته است.

معیارهای ورود و خروج مطالعات به این مرور نظام‌مند بر اساس مدل PICO طراحی و اعمال شد. ازنظر شرکت‌کنندگان/مطالعات (P)، کلیه پژوهش‌های کمی، کیفی و یا ترکیبی منتشرشده به زبان فارسی که موضوع محوری آن‌ها آسیب‌شناسی دانشگاه فرهنگیان یا به‌طورکلی در رابطه با نظام صحیح تربیت معلم در ایران بوده است، واجد شرایط ورود به مطالعه تلقی شدند. از منظر پدیده موردبررسی (I)، آن دسته از مطالعات انتخاب شدند که یا در جهت صرفاً کشف آسیب و یا در جهت ارائه مدل اصلاحی، به‌صورت مستقیم به شناسایی، تحلیل یا توصیف آسیب‌ها، چالش‌ها، مسائل، موانع یا ضعف‌های دانشگاه فرهنگیان پرداخته بودند. ازنظر بافت، تمامی

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

پژوهش‌های انجام‌شده در چارچوب نظام آموزش عالی ایران و در بازه زمانی تعیین‌شده (از سال ۱۳۹۵ تا سال ۱۴۰۴) موردبررسی قرار گرفتند. درنهایت، از منظر برونداد مورد انتظار (O)، هدف این مرور نظام‌مند دستیابی به یک چارچوب مقوله‌بندی‌شده شامل مقولات اصلی، زیرمقوله‌ها و مصادیق عینی مرتبط با آسیب‌های دانشگاه فرهنگیان بود. در مقابل، مطالعاتی از قبیل گزارش‌های خبری، سرمقاله‌ها و یادداشت‌های غیرپژوهشی، متون ترویجی، و همچنین پژوهش‌هایی که متن کامل آن‌ها در دسترس نبود یا ارتباط مستقیمی با هدف مطالعه نداشتند، بر اساس معیارهای خروج از فرایند بررسی کنار گذاشته شدند. جستجوی نظام‌مند منابع علمی در پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر داخلی شامل پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (SID)، مگیران (Magiran)، پرتال جامع علوم انسانی، پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) و مجلات معتبر دانشگاه فرهنگیان انجام شد. این فرایند جستجو در تاریخ دی‌ماه ۱۴۰۴ انجام گرفت. به‌منظور دستیابی جامع به مطالعات مرتبط، کلیدواژه‌ها با بهره‌گیری از عملگرهای بولی (AND، OR) و با در نظر گرفتن معادل‌های فارسی مرتبط ترکیب و مورداستفاده قرار گرفتند. استراتژی جستجوی نمونه در پایگاه SID به‌صورت زیر طراحی و اجرا شد: «(دانشگاه فرهنگیان OR تربیت معلم) AND (آسیب‌شناسی OR چالش OR مسئله OR مانع) AND ایران». تمامی مراحل شناسایی مطالعات، حذف موارد تکراری، غربالگری اولیه بر اساس عنوان و چکیده، و ارزیابی متن کامل مقالات به‌صورت مستقل توسط دو پژوهشگر انجام شد. در موارد بروز اختلاف‌نظر میان پژوهشگران، تصمیم نهایی از طریق بحث و تبادل‌نظر و در صورت لزوم با مشورت استاد راهنما، اتخاذ گردید. فرایند کامل غربالگری و انتخاب مطالعات در قالب فلوچارت PRISMA در شکل ۱. ارائه شده است. داده‌های مرتبط نیز با هر یک از مطالعات واجد شرایط، شامل اطلاعاتی نظیر نام نویسنده/نویسندگان، سال انتشار، نوع و روش پژوهش، و یافته‌های کلیدی مرتبط با آسیب‌ها و چالش‌های دانشگاه فرهنگیان، با استفاده از یک فرم استخراج داده از پیش طراحی‌شده گردآوری و در نرم‌افزار Microsoft Excel ثبت و سازمان‌دهی شد.

شکل ۱. نمودار فرآیند غربالگری و انتخاب مطالعات بر اساس دستورالعمل PRISMA

برای تحلیل داده‌های کیفی استخراج‌شده از مطالعات واجد شرایط، از روش تحلیل محتوای قراردادی (مضمونی) با رویکرد ترکیبی قیاسی-استقرایی استفاده شد. بدین‌صورت که در گام نخست، متن کامل مطالعات منتخب به‌دقت خوانده شد و واحدهای معنایی مرتبط با آسیب‌ها، چالش‌ها و مسائل دانشگاه فرهنگیان شناسایی و به‌عنوان کدهای اولیه استخراج گردید. در گام دوم، با مقایسه و بررسی مستمر کدها، کدهای مشابه در قالب مقوله‌های موضوعی سازمان‌دهی شد و سپس زیرمقوله‌های مرتبط با هر مقوله اصلی شکل گرفت. در گام نهایی و به‌منظور افزایش غنای تحلیلی و شفاف‌سازی یافته‌ها، مصادیق عینی و نقل‌قول‌های کلیدی از متون اصلی مطالعات برای هر یک از زیرمقوله‌ها استخراج و ارائه شد. فرایند کدگذاری و مقوله‌بندی به‌صورت تعاملی و با مشارکت اعضای گروه پژوهش انجام گرفت و این روند تا دستیابی به اجماع نهایی در خصوص

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

ساختار مقولات و زیرمقوله‌ها ادامه یافت.

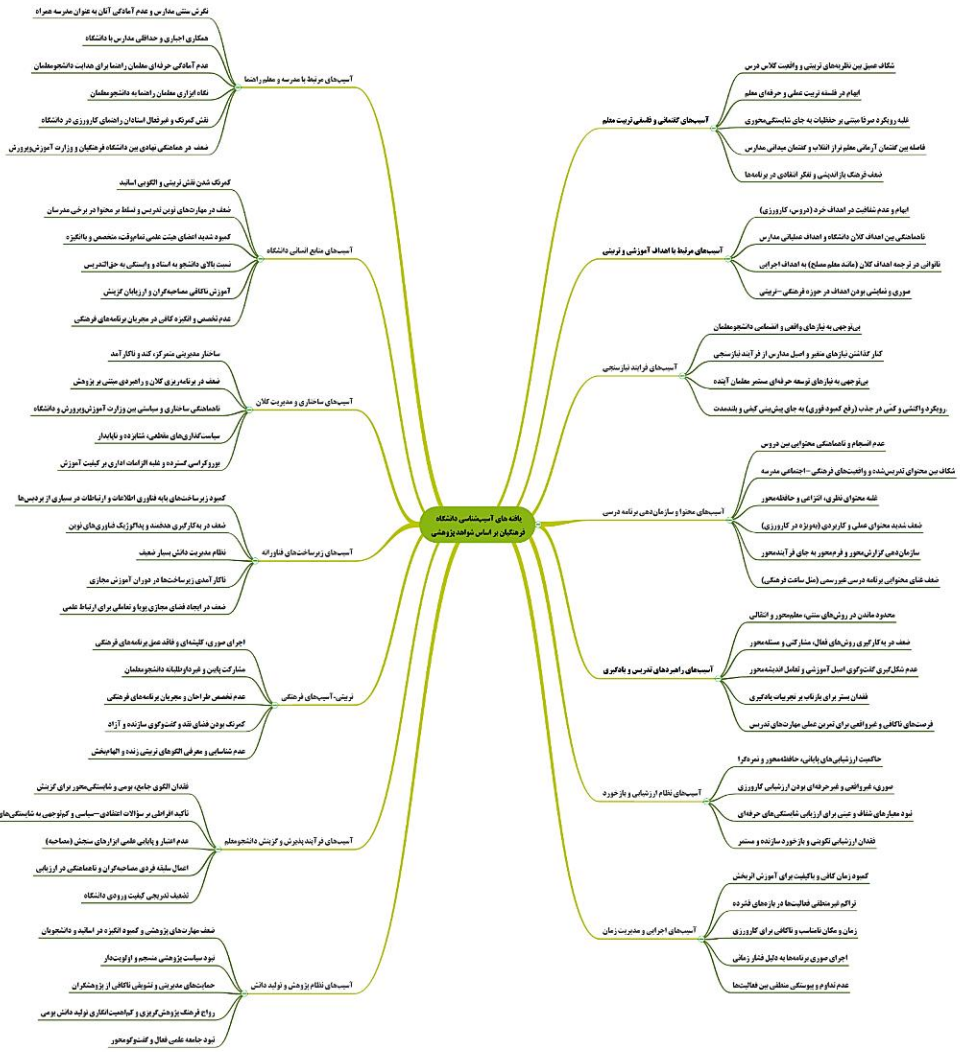
برای اطمینان از کیفیت تحلیل و اعتبار نتایج، معیارهای چهارگانه Lincoln and Guba (2005) موردتوجه قرار گرفت. این معیارها که به‌طور گسترده‌ای در پژوهش‌های کیفی با رویکرد طبیعی‌گرا (ازجمله تحلیل محتوای کیفی) به کار می‌رود، شامل قابلیت اعتماد[1]، انتقال‌پذیری[2]، وابستگی[3] و تأییدپذیری[4] است (Johnson et al., 2020; Leung, 2015). برای تضمین اعتبار یافته‌ها، داده‌های متنی پژوهش‌های منتخب به‌دفعات مطالعه گردید و کدهای استخراج‌شده مستقیماً و بدون هرگونه تفسیر یا گسترشِ فراتر از متن، با گزاره‌های اصلی تطبیق داده شدند. فرآیند کدگذاری و مقوله‌بندی نیز به‌صورت تعاملی و با مشارکت گروه پژوهش انجام و در جلسات متعدد مورد بازبینی و اجماع قرار گرفت. انتقال‌پذیری نتایج با ارائه توصیف دقیق و مبسوط از بستر پژوهش، محدوده زمانی مطالعات، معیارهای انتخاب و فرآیندهای تحلیلی افزایش یافت تا زمینه لازم برای قضاوت خوانندگان درباره میزان تعمیم‌پذیری یافته‌ها به موقعیت‌های مشابه فراهم آید. وثوق‌پذیری از طریق مستندسازی نظام‌مند تمامی مراحل پژوهش، از جستجوی اولیه و غربالگری تا استخراج کدها، تشکیل مقوله‌ها و استنتاج نهایی محقق شد. کلیه یادداشت‌های تحلیلی، نسخه‌های میانی کدگذاری و تصمیم‌گیری‌های اتخاذشده در طول فرآیند، ثبت و نگهداری گردید تا امکان بازرسی و پیگیری مسیر تحلیلی توسط پژوهشگران دیگر وجود داشته باشد. سرانجام، برای تضمین تأییدپذیری، کل فرآیند تحلیل بر گزاره‌ها و داده‌های عینی موجود در متون پژوهش‌های مرورشده استوار بود و از هرگونه داوری، پیش‌فرض یا تفسیر شخصی اجتناب گردید. مفاهیم و مقوله‌ها صرفاً از طریق سازمان‌دهی و ترکیب معناییِ خودِ داده‌های متنی شکل گرفتند.

یافته‌ها

بر اساس تحلیل کیفی نظام‌مند پژوهش‌های انجام‌شده، شبکه مسائل دانشگاه فرهنگیان در قالب چهارده مقوله همراه با زیرمقوله‌های متناظر آن‌ها سازمان‌دهی می‌شود. هر یک از این مقوله‌ها بیانگر حوزه‌ای از چالش‌های به‌هم‌پیوسته و درهم‌تنیده‌ای است که به‌طور مستقیم یا

1. Credibility
2. Transferability
3. Dependability
4. Confirmability

غیرمستقیم بر کیفیت تربیت معلم تأثیر می‌گذارند و درمجموع، کارآمدی نظام تربیت معلم را با اختلال مواجه می‌سازند (شکل ۲).

شکل ۲. نمودار مقولات و زیرمقولات آسیب‌شناسی دانشگاه فرهنگیان بر اساس مرور شواهد پژوهشی

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

سطح بنیادین-گفتمانی

مقوله ۱: آسیب‌های گفتمانی و فلسفی تربیت معلم

این مقوله بر چالش‌های بنیادین در مبانی نظری، جهت‌گیری‌ها و پارادایم حاکم بر نظام تربیت معلم تمرکز دارد و شامل پنج زیرمقوله است: شکاف عمیق بین نظریه‌های تربیتی و واقعیت کلاس درس، ابهام در فلسفه تربیت عملی و حرفه‌ای معلم، غلبه رویکرد دانش‌محور صرف به‌جای شایستگی‌محور، فاصله بین گفتمان آرمانی معلم تراز انقلاب و گفتمان میدانی مدارس و ضعف فرهنگ بازاندیشی و تفکر انتقادی در برنامه‌ها.

یافته‌های پژوهش‌ها حاکی از آن است که گسست عمیقی میان نظریه‌های تربیتی ارائه‌شده در دانشگاه و واقعیت‌های پیچیده کلاس درس وجود دارد؛ گسستی که به‌ویژه در فرایند تدریس و دوره‌های کارورزی نمود عینی می‌یابد. درنتیجه، فلسفه تربیت حرفه‌ای معلم با نوعی ابهام نظری مواجه است و نتوانسته است پیوندی معنادار میان عرصه نظر و عمل برقرار سازد. از سوی دیگر، غلبه رویکرد حفظیات‌محور صرف به‌جای رویکرد شایستگی‌محور و منطبق بر میدان عمل موجب شده است فرآیند تربیت معلم بیش از آنکه به پرورش معلمان فکور، نقاد و توانمند در عمل بینجامد، معطوف به انتقال محفوظات نظری باشد. افزون بر این، وجود فاصله معنادار میان گفتمان رسمی و آرمانی ترسیم‌شده برای معلم تراز انقلاب اسلامی و گفتمان واقعی حاکم بر مسائل میدانی مدارس دانشجومعلمان را با نوعی دوگانگی هویتی و عملی مواجه ساخته است. در تکمیل این آسیب‌ها، ضعف فرهنگ بازاندیشی و تفکر انتقادی در برنامه‌های آموزشی به‌عنوان یک آسیب بنیادین، مانع از شکل‌گیری نگاه پرسش‌گر، تحلیلی و تحول‌آفرین دانشجومعلمان نسبت به حرفه معلمی شده است.

دهنوی و اسدپور (۱۴۰۰): «حاکمیت سایه شکاف میان نظریه و عمل در فرایند یاددهی-یادگیری، یکی دیگر از چالش‌های اساسی آموزشی پیش روی دانشگاه فرهنگیان در تربیت‌معلمان و مربیان تحول‌آفرین است. اغلب دانشجومعلمان از صبغه پررنگ درس‌های نظری و حضور کم‌رنگ واحدهای عملی در فرایند تحصیل و آموزش خود گله‌دارند و آن را چالش جدی در پیش پای خود برای کسب هویت و مهارت در تحول‌آفرینی و اصلاح‌گری می‌دانند»،«دیگر حس خلاقیت که در ابتدای تحصیل داشتیم که به‌عنوان یک معلم تراز جمهوری اسلامی باشیم، به‌سرعت فروکش کرد و متأسفانه چیزی که امروزه در دانشگاه فرهنگیان شاهد آن هستیم این است که این دانشگاه نه‌تنها هیچ حرکت جدی و تأثیرگذاری در راستای تربیت‌معلم مصلح برنداشته است

بلکه شرایطی را فراهم کرده است که معلمانی منفعل، بی‌دغدغه، و گاهی بی‌سواد را تحویل جامعه می‌دهد».

مقوله ۲: آسیب‌های مرتبط با اهداف آموزشی و تربیتی

این مقوله بر چالش‌های ساختاری و محتوایی حاکم بر نظام هدف‌گذاری تمرکز دارد و شامل چهار زیرمقوله است: ابهام و عدم شفافیت در اهداف خرد، ناهماهنگی بین اهداف کلان دانشگاه و اهداف عملیاتی مدارس، ناتوانی در ترجمه اهداف کلان به اهداف اجرایی و صوری بودن اهداف در حوزه فرهنگی-تربیتی.

ابهام و ناهماهنگی در سطوح مختلف هدف‌گذاری، ازجمله چالش‌های اساسی دانشگاه فرهنگیان به شمار می‌رود. شواهد پژوهشی نشان می‌دهد اهداف آموزشی و تربیتی در سطوح خرد، از شفافیت لازم برخوردار نبوده و به‌صورت عملیاتی تعریف نشده‌اند. به‌طور مشخص، ابهام در اهداف تدریس دروس، اهداف برنامه درسی رسمی و غیررسمی و به‌ویژه اهداف دوره حساس کارورزی مشاهده می‌شود که این مسئله با پشتیبانی نتایج پنج مقاله همراه است. چنین وضعیتی به سردرگمی مدرسان و دانشجومعلمان در مسیر تحقق مقاصد یادگیری منجر شده است. علاوه بر این، ناهماهنگی آشکار میان اهداف کلان دانشگاه فرهنگیان و اهداف عملیاتی مدارس متعارف، کارآمدی فرآیند تربیت معلم را به‌طورجدی کاهش داده است. یکی دیگر از مشکلات ساختاری در این حوزه، ناتوانی نظام در ترجمه اهداف کلان و کلان‌آرمان‌هایی نظیر «تربیت معلم مصلح» به اهداف رفتاری، مشخص و اجرایی است. درنهایت، صوری و نمایشی بودن بخشی از اهداف اعلام‌شده در حوزه‌های فرهنگی و تربیتی سبب شده است این اهداف در تجربه زیسته دانشجومعلمان نهادینه نشود و تأثیرگذاری عملی لازم را نداشته باشد.

حجازی (۱۴۰۰):«ساعت فرهنگی به دلیل نبود هدف‌گذاری روشن نتوانسته نقش مؤثری در تحقق اهداف تربیتی ایفا کند و اجرای صوری و مشارکت پایین دانشجومعلمان مانع تحقق اهداف تربیتی شده است».

- *فراهانی و همکاران (۱۴۰۲):«برنامهٔ کارورزی دارای اهداف مشخصی نیست. معلوم نیست، دانشجویان باید در چه مؤلفه‌هایی رشد و توسعه پیدا کنند؛ به‌طور مثال، آیا باید در مؤلفهٔ مدیریت کلاس، روش تدریس، دادن بازخورد، ارز شیابی، تو سعهٔ اخلاق و مسئولیت‌پذیری و . . رشد کنند».*

مقوله ۳: آسیب‌های فرایند نیازسنجی

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

این مقوله بر نارسایی‌های مکانیسم‌های شناسایی و پاسخ‌گویی به ضرورت‌های نظام تربیت معلم تمرکز دارد و شامل چهار زیرمقوله است: بی‌توجهی به نیازهای واقعی و انضمامی دانشجومعلمان، کنار گذاشتن نیازهای متغیر و اصیل مدارس، بی‌توجهی به نیازهای توسعه حرفه‌ای مستمر معلمان آینده و رویکرد واکنشی و کمّی در جذب.

نظام تربیت معلم دانشگاه فرهنگیان با ضعف جدی در طراحی و اجرای یک فرآیند نظام‌مند و علمی نیازسنجی مواجه است. یافته‌ها نشان می‌دهند نیازهای واقعی، انضمامی و روزمره دانشجومعلمان در طراحی برنامه‌های آموزشی و تربیتی به‌طورجدی موردتوجه قرار نمی‌گیرد و این مسئله غالباً به‌صورت پنهان در ساختار برنامه درسی باقی می‌ماند. هم‌زمان، نیازهای اصیل و متغیر مدارس به‌عنوان میدان واقعی عمل معلم نیز از فرآیند نیازسنجی کنار گذاشته می‌شود. افزون بر این، بی‌توجهی به نیازهای توسعه حرفه‌ای مستمر معلمان آینده در شرایط پیچیده و متحول آموزش امروز، موجب می‌شود خروجی‌های دانشگاه آمادگی لازم برای مواجهه با تحولات آموزشی را نداشته باشند. در این میان، رویکرد غالب، رویکردی واکنشی، کوتاه‌مدت و مقطعی است؛ به‌گونه‌ای که جذب دانشجومعلم عمدتاً بر اساس کمبودهای کمی و فوری نظام آموزش‌وپرورش صورت می‌گیرد، نه بر پایه پیش‌بینی بلندمدت، کیفی و آینده‌نگر از نیازهای نظام آموزشی کشور.

فراهانی و همکاران (۱۴۰۲):«یکی از آسیب‌های اساسی در نظام آموزشی ما، تجویزی بودن برنامهٔ درسی است و به علایق و انگیزهٔ فراگیران توجه چندانی نمی‌شود؛ درحالی‌که نیازسنجی آموزشی تعیین‌کننده‌ترین عامل در تدوین و طراحی دوره‌های آموزشی است»، «نبودِ الگوی نیازسنجی مناسب و استفادهٔ ناکافی از سایر منابع نیازسنجی در تدوین برنامهٔ درسی کارورزی ازجمله آسیب‌های این برنامه در انتقال یادگیری دانشجویان به شمار می‌رود».

سطح ساختاری-نهادی

مقوله ۴: آسیب‌های منابع انسانی دانشگاه

این مقوله بر نارسایی‌های موجود در نیروی انسانی و کیفیت تعاملات آموزشی تمرکز دارد و شامل شش زیرمقوله است: کمرنگ شدن نقش تربیتی و الگویی اساتید، ضعف در مهارت‌های نوین تدریس، کمبود شدید اعضای هیئت‌علمی تمام‌وقت، متخصص و باانگیزه، نسبت بالای دانشجو به استاد و وابستگی به حق‌التدریس، آموزش ناکافی مصاحبه‌گران و عدم تخصص کافی در مجریان برنامه‌های فرهنگی.

وضعیت منابع انسانی دانشگاه فرهنگیان، ازنظر کیفیت و کمیت، با چالش‌های قابل‌توجهی همراه است. نقش تربیتی، الگویی و الهام‌بخش استادان در عمل به‌شدت کمرنگ شده و در بسیاری از موارد، تعامل استاد–دانشجو به انتقال صرف محتوا محدود می‌شود. پژوهش‌ها نشان می‌دهد ضعف در مهارت‌های نوین تدریس و تسلط ناکافی بر محتوای درسی در میان برخی از مدرسان وجود دارد (کرامتی، ۱۴۰۴). از سوی دیگر، کمبود شدید اعضای هیئت‌علمی تمام‌وقت، متخصص و باانگیزه به‌عنوان یکی از بحران‌های دائمی دانشگاه فرهنگیان، منجر به نسبت بسیار بالای دانشجو به استاد (در مواردی تا ۱۰۰ به ۱) و وابستگی گسترده به نیروهای حق‌التدریس شده است (موسوی خطیر و همکاران، ۱۴۰۳). همچنین، آموزش ناکافی مصاحبه‌گران و ارزیابان فرآیند گزینش دانشجومعلمان بر کیفیت ورودی‌های دانشگاه اثر منفی گذاشته است. در حوزه فعالیت‌های فرهنگی نیز، کارکنان و مجریان برنامه‌ها غالباً از انگیزه، تخصص و توانمندی لازم برخوردار نیستند که این امر اثربخشی برنامه‌های فرهنگی و تربیتی را به‌طورجدی کاهش می‌دهد.

کرامتی (۱۴۰۴): «نسبت دانشجو به هیئت‌علمی در دانشگاه فرهنگیان برابر با ۱۱۱ است که بیانگر فقر شدید این دانشگاه ازنظر هیئت‌علمی و تأمین بخش اعظم استاد موردنیاز از طریق نیروهای آزاد و حق‌التدریس است. کمبود عضو هیئت‌علمی و تنوع اساتید و دیدگاه‌های متفاوت آن‌ها نسبت به هویت حرفه‌ای، از دلایل ضعف اساتید است».

مقوله ۵: آسیب‌های ساختاری و مدیریت کلان

این مقوله بر موانع بنیادین حاکم بر ساختار و فرآیندهای تصمیم‌گیری تمرکز دارد و شامل پنج زیرمقوله است: ساختار مدیریتی متمرکز و ناکارآمد، ضعف در برنامه‌ریزی کلان و راهبردی مبتنی بر پژوهش، ناهماهنگی ساختاری بین وزارت آموزش‌وپرورش و دانشگاه، سیاست‌گذاری‌های مقطعی، شتاب‌زده و ناپایدار و بوروکراسی گسترده و غلبه الزامات اداری بر کیفیت آموزش.

ساختار و مدیریت کلان دانشگاه فرهنگیان با مجموعه‌ای از موانع بنیادین مواجه است که به‌صورت مستقیم بر کیفیت تربیت معلم سایه افکنده‌اند. ساختار مدیریتی متمرکز، کند و ناکارآمد توان پاسخگویی به نیازهای پویا، متغیر و پیچیده نظام تربیت معلم را ندارد. افزون بر این، ضعف در برنامه‌ریزی کلان و راهبردی مبتنی بر پژوهش و شواهد علمی باعث شده است دانشگاه از یک چشم‌انداز روشن و منسجم برخوردار نباشد. یکی از مسائل بنیادی در این سطح، ناهماهنگی ساختاری و سیاستی میان وزارت آموزش‌وپرورش به‌عنوان نهاد متقاضی و دانشگاه فرهنگیان

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

به‌عنوان نهاد تأمین‌کننده معلم است. در کنار آن، سیاست‌گذاری‌های مقطعی، شتاب‌زده و ناپایدار امکان برنامه‌ریزی بلندمدت و اصلاح تدریجی را سلب کرده است. همچنین، بوروکراسی گسترده و پیچیدگی‌های اداری بخش قابل‌توجهی از انرژی و زمان مدیران و استادان را به خود اختصاص می‌دهد و درنتیجه، الزامات اداری و فرایندی بر مقوله کیفیت آموزش غلبه می‌یابد؛ واقعیتی که به یکی از آسیب‌های مزمن مدیریت کلان دانشگاه فرهنگیان تبدیل شده است.

موسوی خطیر و همکاران (۱۴۰۳): «ساختار و سازمان دانشگاه فرهنگیان یک دستگاه ناراضی‌پرور است. اساسنامه در مورد کیفیت پردیس‌ها صراحت کافی ندارد. نهاد متولی سیاست‌گذاری تربیت معلم مشخص نیست و به‌طورکلی نظام تربیت معلم در کشور وجود ندارد».

مقوله ۶: آسیب‌های زیرساخت‌های فناورانه

این مقوله بر نارسایی‌های فنی و دیجیتال حاکم بر بستر آموزشی تمرکز دارد و شامل پنج زیرمقوله است: کمبود زیرساخت‌های پایه فناوری اطلاعات و ارتباطات، ضعف در به‌کارگیری هدفمند فناوری‌های نوین، نظام مدیریت دانش ضعیف، ناکارآمدی زیرساخت‌ها در دوران آموزش مجازی و ضعف در ایجاد فضای مجازی پویا و تعاملی برای ارتباط علمی.

دانشگاه فرهنگیان در مواجهه با مقتضیات عصر دیجیتال با نوعی شکاف فناورانه ساختاری روبه‌رو است. شواهد پژوهشی نشان می‌دهد کمبود زیرساخت‌های پایه فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در بسیاری از پردیس‌ها به‌صورت جدی محسوس است و این کمبود، امکان بهره‌برداری مؤثر از ظرفیت‌های فناوری را محدود می‌سازد. افزون بر این، ضعف در به‌کارگیری هدفمند و پداگوژیک فناوری‌های نوین آموزشی باعث شده است فناوری به «ابزار آموزشی» صرف فرو کاسته شود و به فناوری آموزشی اثربخش تبدیل نگردد. در همین راستا، نظام مدیریت دانش در دانشگاه فرهنگیان بسیار ضعیف ارزیابی می‌شود، به‌گونه‌ای که دانش تولیدشده، تجارب موفق و یادگیری‌های سازمانی به‌درستی مستندسازی، سازمان‌دهی و تسهیم نمی‌شوند. تجربه آموزش مجازی در دوران همه‌گیری کووید-۱۹ نیز به‌روشنی ناکارآمدی زیرساخت‌ها و آماده‌نبودن دانشگاه برای آموزش ترکیبی و آنلاین را آشکار ساخت. در کنار این موارد، ضعف در ایجاد و مدیریت یک فضای مجازی پویا، تعاملی و حرفه‌ای برای ارتباط علمی و تربیتی میان اساتید و دانشجومعلمان، از دیگر آسیب‌های مهم این مقوله به شمار می‌رود.

حسینی و الله کرمی (۱۴۰۳): «سامانه ضعیف، پرت شدن از سامانه، ناسازگاری میکروفون، آپلود مرگ‌آور، عدم اینترنت در روستا، نبود زیرساخت‌های پایه فناوری اطلاعات و ارتباطات در

بسیاری از پردیس‌ها، تخصیص تسهیلات اندک، دوره‌های ناقص مهارتی، عدم پاسخگویی عوامل، غفلت تربیتی، بی‌توجهی به اساتید مدعو، تعامل یک‌سویه با استاد، ارتباط غیر صمیمی، تضعیف روابط دانشجویی، محرومیت از تجربه دانشجویی و کارورزی بدون دانش‌آموز از مهم‌ترین چالش‌های آموزش مجازی از دیدگاه دانشجومعلمان بودند».

سطح فرآیندی-اجرایی

مقوله ۷: آسیب‌های محتوا و سازمان‌دهی برنامه درسی

این مقوله بر نارسایی‌های ساختاری و ماهوی محتوای آموزشی تمرکز دارد و شامل شش زیرمقوله است: عدم انسجام و ناهماهنگی محتوایی بین دروس، شکاف بین محتوای تدریس‌شده و واقعیت‌های فرهنگی-اجتماعی مدرسه، غلبه محتوای نظری و حافظه‌محور، ضعف شدید محتوای عملی و کاربردی، سازمان‌دهی گزارش‌محور و فرم‌محور و ضعف غنای محتوایی برنامه درسی غیررسمی.

محتوای آموزشی دانشگاه فرهنگیان با مجموعه‌ای از چالش‌های ساختاری و ماهوی روبه‌رو است. از یک سو، عدم انسجام منطقی میان دروس مختلف و ناهماهنگی محتوایی بین سرفصل‌ها فرآیند یادگیری یکپارچه را مختل می‌سازد (بابایی و زارع، ۱۴۰۲). از سوی دیگر، شکاف عمیق میان محتوای تدریس‌شده و واقعیت‌های عینی، فرهنگی و اجتماعی محیط مدرسه یکی از برجسته‌ترین انتقادات وارد بر برنامه درسی است. غلبه مطلق محتوای نظری، انتزاعی و حافظه‌محور در کنار ضعف شدید محتوای عملی و کاربردی، به‌ویژه در دوره کارورزی، دانشجومعلمان را برای مواجهه مؤثر با مدیریت کلاس درس و مسائل واقعی مدرسه ناتوان می‌سازد. علاوه بر این، سازمان‌دهی فعالیت‌های آموزشی بیش از آنکه فرآیندمحور و یادگیرنده‌محور باشد، گزارش‌محور و فرم‌محور است. در همین راستا، برنامه درسی غیررسمی، ازجمله فعالیت‌هایی مانند «ساعت فرهنگی» نیز ازنظر غنای محتوایی و جذابیت اجرایی، با ضعف جدی مواجه است.

موسوی خطیر و همکاران (۱۴۰۲):«امر برنامه درسی تربیت معلم یکی از حوزه‌های چالش‌برانگیز در حوزه تربیت‌معلم است که بی‌توجهی یا کم‌توجهی به آن می‌تواند به‌شدت کیفیت آموزش را تحت‌الشعاع قرار دهد».

صادقی و میرسپاسی (۱۳۹۹): «در درس‌های جغرافیایی به علت نبود تجهیزات، امکان استفاده

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

از روش‌های ویدئویی و نوین در تدریس فراهم نیست و محتوا با نیازهای مهارتی معلمان همخوانی ندارد».

مقوله ۸: آسیب‌های راهبردهای تدریس و یادگیری

این مقوله بر نارسایی‌های روش‌شناختی و تعاملی فرآیند آموزش تمرکز دارد و شامل پنج زیرمقوله است: محدود ماندن در روش‌های سنتی و معلم‌محور، ضعف در به‌کارگیری روش‌های فعال و مشارکتی، عدم شکل‌گیری گفت‌وگوی اصیل آموزشی و تعامل اندیشه‌محور، فقدان بستر برای بازتاب بر تجربیات یادگیری و فرصت‌های ناکافی برای تمرین عملی مهارت‌های تدریس.

راهبردهای تدریس و یادگیری در دانشگاه فرهنگیان عمدتاً در چارچوب روش‌های سنتی، معلم‌محور و انتقالی محدود مانده‌اند (رستمی و برهانی، ۱۳۹۹). ضعف محسوس در به‌کارگیری روش‌های یادگیری فعال، مشارکتی و مسئله‌محور موجب شده است دانشجومعلمان نقش‌های منفعلانه‌ای در فرآیند یادگیری ایفا کنند. در چنین فضایی، گفت‌وگوی اصیل آموزشی میان استاد و دانشجو و نیز تعامل اندیشه‌محور میان دانشجویان شکل نمی‌گیرد و فرصت‌های تعمیق فهم از بین می‌رود. افزون بر این، فقدان بسترهای لازم برای بازتاب فردی و جمعی بر تجربیات یادگیری، مانع از یادگیری عمیق و تحول‌آفرین می‌شود. مهم‌تر از همه، فرصت‌های محدود، غیرواقعی و ناکافی برای تمرین عملی مهارت‌های تدریس در موقعیت‌های شبیه‌سازی‌شده یا واقعی، این آسیب را تشدید کرده و فاصله میان آموزش دانشگاهی و عمل حرفه‌ای را افزایش داده است.

برهانی و رستمی (۱۳۹۹):«راهبردهای تدریس و یادگیری در دانشگاه فرهنگیان عمدتاً در چارچوب روش‌های سنتی، معلم‌محور و انتقالی محدود مانده‌اند».

نقیه و همکاران (۱۳۹۸):«تدریس از روی متن کتاب و بسنده کردن کلاس‌ها به روش کنفرانس ازجمله آسیب‌هایی است که بر حوزه تدریس اثر منفی گذاشته است».

خدادوست (۱۳۹۹):«تعدادی از دانشجو معلمان معتقد بودند به‌جای کار عملی تدریس و ورزیدگی در معلمی، به کاردستی گزارش‌نویسی هفتگی و پایانی با چهارچوب متمرکز تعریف‌شده می‌پردازند که وقت و انرژی زیادی را برای آنها می‌گیرد. به نظر می‌رسد تأکید کمتر روی گزارش‌نویسی کتبی و تدریس عملی در کلاس‌های واقعی زیر نظر معلم راهنما و گاهی حضور مستقیم استاد راهنما در محیط آموزشی مورد انتظار کارورزان باشد».

مقوله ۹: آسیب‌های نظام ارزشیابی و بازخورد

این مقوله بر نارسایی‌های مکانیسم‌های سنجش و پایش عملکرد تمرکز دارد و شامل چهار

زیرمقوله است: حاکمیت ارزشیابی‌های پایانی و نمره‌گرا، صوری و غیرحرفه‌ای بودن ارزشیابی کارورزی، نبود معیارهای شفاف برای ارزیابی شایستگی‌های حرفه‌ای و فقدان ارزشیابی تکوینی و بازخورد سازنده.

نظام سنجش و ارزشیابی در دانشگاه فرهنگیان یکی از آسیب‌پذیرترین و مسئله‌دارترین بخش‌های فرآیند تربیت معلم محسوب می‌شود. یافته‌های پژوهشی نشان می‌دهد حاکمیت مطلق ارزشیابی‌های پایانی، حافظه‌محور و نمره‌گرا بر کل فرآیند یادگیری سایه افکنده است، به‌گونه‌ای که هیچ‌یک از مقالات بررسی‌شده وضعیت مطلوبی را در این حوزه گزارش نکرده‌اند. در این میان، ارزشیابی دوره کارورزی به‌شدت صوری، غیرواقعی و فاقد عمق حرفه‌ای است و بیش از آنکه مبتنی بر مشاهده، تحلیل و سنجش عملکرد واقعی دانشجومعلمان باشد، بر تکمیل فرم‌ها و گزارش‌های مکتوب تمرکز دارد (خدادوست، ۱۳۹۹). افزون بر این، نبود معیارهای شفاف، عینی و موردتوافق برای ارزیابی شایستگی‌های حرفه‌ای معلمی یکی از مشکلات اساسی این نظام به شمار می‌رود. فقدان ارزشیابی تکوینی (فرآیندی) همراه با بازخوردهای سازنده، مستمر و حرفه‌ای نیز امکان یادگیری اصلاحی و بهبود تدریجی عملکرد را از دانشجومعلمان سلب کرده است. درمجموع، نظام موجود توان سنجش واقعی شایستگی‌های پایه معلمی و رشد حرفه‌ای دانشجومعلمان را ندارد.

فراهانی و همکاران (۱۴۰۲):«ارزشیابی برنامه درسی کارورزی باید مبتنی بر عمل و عملکرد محوری، حل مسائل واقعی از طریق روش‌ها و ابزارهای متعدد، کاربرد آموخته‌ها در عمل یاددهی-یادگیری، با به‌کارگیری ابزارهای مختلف و از جانب خود یادگیرنده، استاد و سایر عوامل اجرایی در کارورزی (معلم راهنما، مدیر مدرسه و همتایان) باشد. بر اساس یافته‌های این پژوهش، اجرای نادرست ارزشیابی و سهم کم معلم راهنما در فرایند ارزشیابی از موانع موجود در پیاده‌سازی برنامه‌های کارورزی است.»

مقوله ۱۰: آسیب‌های اجرایی و مدیریت زمان

این مقوله بر چالش‌های مربوط به زمان‌بندی و اجرای عملی برنامه‌ها تمرکز دارد و شامل پنج زیرمقوله است: کمبود زمان کافی برای آموزش اثربخش، تراکم غیرمنطقی فعالیت‌ها، زمان و مکان نامناسب برای کارورزی، اجرای صوری برنامه‌ها به دلیل فشار زمانی و عدم تداوم منطقی بین فعالیت‌ها.

مدیریت زمان و نحوه اجرای برنامه‌های آموزشی و تربیتی در دانشگاه فرهنگیان با کاستی‌های

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

جدی مواجه است. کمبود زمان کافی، هدفمند و باکیفیت برای تحقق آموزش اثربخش یکی از مشکلات مزمن این نظام به شمار می‌رود. در کنار آن، تراکم غیرمنطقی فعالیت‌های نظری و عملی در بازه‌های زمانی فشرده فرصت تعمق، پردازش و درونی‌سازی یادگیری را از دانشجومعلمان سلب می‌کند. همچنین، زمان و مکان اختصاص‌یافته به دوره‌های کارورزی اغلب نامناسب، ناکافی و فاقد طراحی آموزشی مؤثر است. از سوی دیگر، اجرای صوری و ظاهری بسیاری از برنامه‌ها به دلیل فشار برای تحقق برنامه‌ها در قالب زمان‌بندی‌های از پیش‌تعیین‌شده، به‌جای تمرکز بر کیفیت، نتایج و اثرگذاری واقعی، به یک رویه رایج تبدیل شده است. درنهایت، عدم تداوم و پیوستگی منطقی میان فعالیت‌های آموزشی و تربیتی باعث گسست یادگیری و کاهش انسجام تجربه‌آموزشی دانشجومعلمان می‌شود.

فراهانی و همکاران (۱۴۰۲):«تراکم برنامه‌ها و محدودیت زمانی در اجرای برنامه درسی دروس مانع تمرکز بر یادگیری عمیق می‌شود».

قنبری و همکاران (۱۳۹۶):«ضعف در زمان‌بندی فعالیت‌ها و نبود تداوم و پیگیری نظام‌مند در اجرای برنامه‌ها از چالش‌های اصلی اجرای کارورزی است».

مقوله ۱۱: آسیب‌های مرتبط با مدرسه و معلم راهنما

این مقوله بر نارسایی‌های ارتباطی و عملی میان دانشگاه و میدان کار تمرکز دارد و شامل شش زیرمقوله است: نگرش سنتی مدارس و عدم آمادگی آن‌ها، همکاری اجباری و حداقلی مدارس، عدم آمادگی حرفه‌ای معلمان راهنما، نگاه ابزاری معلمان راهنما به دانشجویان، نقش کمرنگ استادان راهنمای کارورزی و ضعف شدید در هماهنگی نهادی بین دانشگاه و وزارت آموزش‌وپرورش.

پیوند دانشگاه فرهنگیان با میدان عمل، یعنی مدرسه، از استحکام و کارآمدی لازم برخوردار نیست. شواهد حاکی از آن است که مدارس غالباً دارای نگرش‌های سنتی بوده و آمادگی لازم را برای پذیرش نقش «مدرسه‌ی همراه» در تربیت معلم ندارند (هاشمی و زیبایی‌نژاد، ۱۴۰۳). در بسیاری از موارد، همکاری مدارس با دانشگاه فرهنگیان شکلی اجباری، حداقلی و فاقد انگیزه درونی دارد. افزون بر این، معلمان راهنمای مدارس غالباً ازنظر حرفه‌ای برای ایفای نقش هدایت‌گر علمی و عملی دانشجومعلمان آماده نیستند و در برخی موارد، نگاهی ابزاری و صرفاً اجرایی به حضور دانشجومعلمان دارند. از سوی دیگر، نقش استادان راهنمای کارورزی در دانشگاه نیز کمرنگ، کم‌اثر و غیرفعال است. در سطح کلان‌تر، ضعف شدید در هماهنگی نهادی و ارتباط

سازمانی میان دانشگاه فرهنگیان و وزارت آموزش‌وپرورش به‌عنوان دو رکن اصلی تربیت معلم، بر تمامی این آسیب‌ها دامن زده و آن‌ها را تشدید کرده است.

قنبری و همکاران (۱۳۹۶):«بی‌مسئولیتی برخی معلمان راهنما، تصنعی بودن رفتار برخی معلمان راهنما در زمان حضور کارورز، ناهمگرایی میان مدرسان کارورزی، ناآگاهی عوامل اجرایی نسبت به اهداف و ماهیت کارورزی، عدم شفافیت نقش کارورز در کلاس درس و نبود مدارس وابسته به دانشگاه از مهم‌ترین آسیب‌های کارورزی هستند».

مقوله ۱۲: آسیب‌های فرهنگی-تربیتی

این مقوله بر نارسایی‌های موجود در ابعاد ارزشی و تربیتی محیط دانشگاه تمرکز دارد و شامل پنج زیرمقوله است: اجرای صوری، کلیشه‌ای و فاقد عمق برنامه‌های فرهنگی، مشارکت پایین و غیرداوطلبانه دانشجومعلمان، عدم تخصص طراحان و مجریان، کمرنگ بودن فضای نقد و گفت‌وگو سازنده و آزاد و عدم شناسایی الگوهای تربیتی الهام‌بخش.

فعالیت‌های فرهنگی و تربیتی در دانشگاه فرهنگیان ازنظر کیفیت و اثربخشی با چالش‌های جدی مواجه‌اند. بررسی‌ها نشان می‌دهد بخش قابل‌توجهی از برنامه‌های فرهنگی به‌صورت صوری، کلیشه‌ای و فاقد عمق تربیتی اجرا می‌شوند و بیشتر جنبه رفع تکلیف دارند تا اثرگذاری پایدار. درنتیجه، میزان مشارکت داوطلبانه، آگاهانه و حقیقی دانشجومعلمان در این فعالیت‌ها بسیار پایین است (ذاکری، ۱۴۰۲). از سوی دیگر، مجریان و طراحان برنامه‌های فرهنگی غالباً از مهارت‌های تخصصی لازم برای طراحی جذاب، مخاطب‌محور و اثرگذار برخوردار نیستند. افزون بر این، فضای نقد، گفت‌وگوی سازنده، آزاد و محترمانه در محیط دانشگاه کمرنگ است و بسترهای مناسب برای تضارب آرا و رشد فکری فراهم نشده است. در تکمیل این آسیب‌ها، الگوهای تربیتی زنده، الهام‌بخش و جذاب برای همانندسازی دانشجومعلمان به‌اندازه کافی شناسایی، معرفی و تجلیل نمی‌شوند و این خلأ، فرآیند درونی‌سازی ارزش‌ها و هویت حرفه‌ای معلمی را تضعیف می‌کند.

ذاکری (۱۴۰۲):«انفعال و بی‌علاقگی دانشجومعلمان نسبت به شرکت در فعالیت‌ها و برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی، نبود نیروهای برنامه‌ریز آموزشی و اجرایی متخصص در فعالیت‌ها و مسائل فرهنگی و اجتماعی، عدم معرفی الگوی مناسب رفتاری در جامعه و دانشگاه برای دانشجومعلمان، ضعف در تبیین و آموزش برنامه‌ها و مسائل فرهنگی-اجتماعی و سطح پایین دانشی، مهارتی و نگرشی دانشجومعلمان نسبت به برنامه‌ها و مسائل فرهنگی و اجتماعی،

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

ایجادکننده چالش‌های شکل‌گیری هویت فرهنگی-اجتماعی هستند».

مقوله ۱۳: آسیب‌های فرآیند پذیرش و گزینش دانشجومعلم

این مقوله بر نارسایی‌های مکانیسم‌های ورود به حرفه معلمی تمرکز دارد و شامل پنج زیرمقوله است: فقدان الگوی جامع، بومی و شایستگی‌محور برای گزینش، تأکید افراطی بر سؤالات اعتقادی-سیاسی و کم‌توجهی به شایستگی‌های مهم‌تر، عدم اعتبار علمی ابزارهای سنجش، اعمال سلیقه فردی مصاحبه‌گران و ناهماهنگی در ارزیابی و تضعیف تدریجی کیفیت ورودی دانشگاه.

فرآیند پذیرش و گزینش دانشجومعلم، به‌عنوان نقطه آغاز ورود به حرفه معلمی، خود منشأ بخشی از مشکلات ساختاری بعدی در نظام تربیت معلم است. مهم‌ترین آسیب در این حوزه، فقدان یک الگوی جامع، بومی، علمی و شایستگی‌محور برای گزینش داوطلبان است (مقاله: آسیب‌شناسی فرایند مصاحبه، گزینش و انتخاب داوطلبان ورود به حرفه معلمی). در عمل، تأکید افراطی و یک‌بعدی بر سؤالات اعتقادی و سیاسی در مصاحبه‌ها به بهای کم‌توجهی جدی به سنجش شایستگی‌های ارتباطی، عاطفی، روان‌شناختی، شخصیتی و پداگوژیک داوطلبان تمام شده است. افزون بر این، ابزارهای سنجش مورداستفاده، ازجمله مصاحبه، از اعتبار و پایایی علمی کافی برخوردار نیستند و این مسئله دقت تصمیم‌گیری را کاهش می‌دهد. اعمال سلیقه فردی مصاحبه‌گران، ناهماهنگی در ارزیابی‌ها و ناپایداری نتایج نیز به شکل‌گیری احساس بی‌عدالتی و بی‌اعتمادی در میان داوطلبان دامن می‌زند. پیامد نهایی این فرآیند ناکارآمد، تضعیف تدریجی کیفیت ورودی‌های دانشگاه فرهنگیان و انتقال این ضعف به مراحل بعدی تربیت معلم است.

قربانخانی و همکاران (۱۴۰۳): «مشخص نبودن چارچوب خصیصه‌های ضروری برای مقایسه داوطلبان و عدم استفاده از روش‌های شواهدمحور در فرآیند سنجش و گزینش، ازجمله مشکلات اساسی نظام تربیت معلم در جمهوری اسلامی ایران است. نتایج این تحقیق نشان‌دهنده گستره وسیع شایستگی‌های ضروری برای حرفه آموزگاری است و ضرورت تدوین سازوکاری علمی، شواهدمحور و یکپارچه برای سنجش دقیق چنین ویژگی‌هایی پیش از ورود به حرفه آموزگاری را آشکار می‌سازد».

آزاد دیسفانی و بهفر (۱۴۰۰): «فرایند انتخاب داوطلبان معلمی با توجه به اهمیت ویژه معلم باید از دوره دبیرستان آغاز گردد. عدم اعتماد به رتبه علمی صرف داوطلب، ضرورت انجام مصاحبه را برجسته می‌سازد. ساختار فعلی مصاحبه و شاخص‌های ورود به دانشگاه نیازمند بازنگری است و شاخص‌های ارزیابی باید با نسل فعلی هماهنگ گردد. سلامت روان به‌عنوان یک شاخص کلیدی

همانند سلامت جسمانی موردتوجه قرار گیرد».

سطح پیامدی-برونِدادی

مقوله ۱۴: آسیب‌های نظام پژوهش و تولید دانش

این مقوله بر موانع ساختاری و انگیزشی حاکم بر حوزه پژوهش تمرکز دارد و شامل پنج زیرمقوله است: ضعف مهارت‌های پژوهشی و کمبود انگیزه در اساتید و دانشجویان، نبود سیاست پژوهشی منسجم و اولویت‌دار، حمایت‌های مدیریتی و تشویقی ناکافی از پژوهشگران، رواج فرهنگ پژوهش‌گریزی و کم‌اهمیت انگاری تولید دانش بومی و نبود جامعه علمی فعال و گفت‌وگومحور.

نظام پژوهش و تولید دانش در دانشگاه فرهنگیان با نوعی ناکامی نظام‌مند و ساختاری مواجه است. شواهد حاکی از آن است که ضعف مهارت‌های پژوهشی و همچنین کمبود انگیزه لازم برای فعالیت پژوهشی در میان بخشی از اساتید و دانشجویان به‌وضوح وجود دارد. از سوی دیگر، نبود یک سیاست پژوهشی منسجم، اولویت‌دار و همسو با مأموریت اصلی دانشگاه فرهنگیان موجب پراکندگی، کم‌اثر بودن و گاه صوری شدن پژوهش‌ها شده است. حمایت‌های مدیریتی و تشویقی از پژوهشگران ناکافی است و عملاً نظام انگیزشی مؤثری برای ترغیب به پژوهش‌های مسئله‌محور و کاربردی وجود ندارد. در چنین فضایی، فرهنگ پژوهش‌گریزی و کم‌اهمیت‌انگاشتن تولید دانش بومی مرتبط با تربیت معلم رواج یافته است. افزون بر این، نبود یک جامعه علمی فعال، شبکه‌ای و گفت‌وگومحور مانع از شکل‌گیری جریان‌های فکری اثرگذار می‌شود. بوروکراسی دست‌وپاگیر در فرآیندهای پژوهشی، از تصویب طرح تا انتشار نتایج، انگیزه پژوهشگران را تضعیف می‌کند و درنهایت، کمبود بودجه پژوهشی و فقدان زیرساخت‌های لازم، مانند آزمایشگاه‌ها و فضاهای آموزشی–پژوهشی تخصصی، بر شدت این ناکارآمدی‌ها می‌افزاید.

رمضانی و همکاران (۱۳۹۷):«عملکرد پژوهشی اعضای هیئت‌علمی و دانشجویان دانشگاه فرهنگیان و کیفیت عملکرد آنان در حوزه مذکور نارضایت‌بخش و عموماً ضعیف، نابسامان و غیرکاربردی ارزیابی شده است. درمجموع، جایگاه پژوهش در این دانشگاه پایین‌تر از آموزش است».«موانع زیرساختی، اقتصادی، آموزشی، فرهنگی، ارتباطی، ساختاری-اداری، مدیریتی-اجرایی و فردی-انگیزشی ازجمله چالش‌هایی هستند که بر ناکارآمدی پژوهش و تولید علم در دانشگاه فرهنگیان مؤثرند».

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

جدول ۱. بخشی از پژوهش‌های موردبررسی جهت واکاوی نظام‌مند آسیب‌های دانشگاه فرهنگیان

عنوان	نویسندگان و سال	روش و جامعه	سؤال یا هدف پژوهش	خلاصه یافته‌ها و نتیجه‌گیری
آسیب‌شناسی دانشگاه فرهنگیان با تأکید بر فرایند تدریس از دیدگاه دانشجویان (استان اصفهان)	نقیه و همکاران (۱۳۹۸)	کیفی از نوع تحلیل گفتمان-مصاحبه‌های غیرساختاری با دانشجویان دختر و پسر-نمونه‌گیری هدفمند ملاک محور (۳۲ نفر به اشباع)	از منظر دانشجویان، دانشگاه فرهنگیان و به‌ویژه در فرآیند تدریس آن، مورد آسیب‌شناسی قرار گیرد و زوایا و مؤلفه‌های گوناگون آن‌که به شکل مستقیم و غیرمستقیم بر حوزه‌ی تدریس اثر می‌گذارند، موردبررسی قرار گیرد.	نتایج نشان داد که در بعد ساختار دانشگاه؛ استفاده از معلمان و دبیران مجرب در کنار استادان، مختلط بودن دانشگاه، در بعد فرایند تدریس؛ ضعف استادان در حرفه‌ی معلمی، تدریس از روی متن کتاب و بسنده کردن کلاس‌ها به روش کنفرانس، در بعد ارزشیابی استادان؛ بسنده کردن آنان به آزمون‌های پایانی، در بعد دانشجویان؛ اطمینان آنان به آینده‌ی شغلی منجر به عملکرد کمتر، کمبود انگیزه‌های دانشجویی، در بعد منابع کالبدی؛ فقدان فضای فکری و مطالعاتی، کمبود همایش‌های داخلی و خارجی باید مورد مداقه بیشتری قرار گیرد تا معلمان حرفه‌ای تربیت شوند.
چالش‌های نومعلمان در کلاس‌های درس: واکاوی تجارب زیسته	امینی و همکاران (۱۴۰۴)	پدیدارشناسی-تجربه زیسته-۳۲ نومعلم آموزش ابتدایی-نمونه گیری هدفمند-مصاحبه عمیق نیمه ساختاریافته	مسائل و مشکلات از زبان و روایت نومعلمان مورد واکاوی و شناسایی قرار بگیرد تا بسترهای لازم جهت حل و یا کاهش آن‌ها فراهم شود و هم‌زمان هم نحوه عملکرد آن‌ها نیز در ابعاد مختلف ارتقا یابد.	دو مضمون کلی: چالش‌های فرامدرسه‌ای و مدرسه‌ای؛ زیر مضمون‌های چالش فرامدرسه‌ای، ضعف برنامه‌های درسی و آموزشی دانشگاه فرهنگیان، مسائل اقتصادی، اداری و اجرایی، ضعف کتب درسی دوره ابتدایی و قصور و دخالت خانواده‌هاست. زیرمضمون‌های چالش‌های مدرسه‌ای نیز شامل مسائل آموزشی و تدریس، مشکلات مربوط به مهارت‌های ارتباطی و مسائل روان‌شناختی نومعلمان است. طراحی و اجرای مجموعه‌ای از راهکارها جهت حل چالش‌های نومعلمان ابتدایی می‌تواند منجر به ارتقای عملکرد آن‌ها شود.
آسیب‌شناسی فرایندهای جذب و انتخاب معلم در آموزش‌وپرورش و ارائه توصیه‌های	نامداری پژمان (۱۴۰۳)	کیفی پایه- مصاحبه نیمه ساختاریافته-نمونه‌گیری هدفمند-۱۵ نفر از خبرگان دانشگاهی، متخصصان و مدیران حوزه منابع انسانی و	ناپایداری تصمیم‌گیری های نظام آموزشی ایران در این حوزه و نیز کمبود مطالعه جامع در این زمینه، لزوم پرداختن به این مسئله را آشکار می	یافته‌های پژوهش نشان دادند، شش نارسایی سیاست‌گذاری-نهادی، شناختی-نگرشی، آینده نگرانه، اجرایی، قانونی و رویکردی-روشی در زمینه جذب و انتخاب معلم وجود دارد. پس از تشکیل گروه کانونی، توصیه‌های سیاستی متناسب با این نارسایی‌ها در چهار دسته توصیه

عنوان	نویسندگان و سال	روش و جامعه	سؤال یا هدف پژوهش	خلاصه یافته‌ها و نتیجه‌گیری
سیاستی برای بهینه‌سازی آن		تربیت معلم و ۴ نفر از دانشجو معلمان برگزیده	سازد که شیوه‌های فعلی جذب و انتخاب معلم دچار چه کاستی‌ها و آسیب‌هایی است و چه راهکارهایی را برای رفع آن‌ها و بهسازی وضع موجود می‌توان ارائه کرد؟	های معروف به حوزه نظرورزی، سیاست‌گذاری و مدیریت میان‌بخشی، مدیریت میانی و برنامه ریزی، و مدیریت اجرایی ارائه شد. نتایج این پژوهش دلالت‌هایی از منظر نظری، روش شناختی و اجرا برای سیاست‌گذاران و مجریان تربیت معلم دارد.
آسیب‌شناسی کارورزی دانشگاه فرهنگیان: یک مطالعه آمیخته	قنبری و همکاران (۱۳۹۶)	آمیخته متوالی تبیینی- مدرسان، معلمان راهنما و کارورزان دانشگاه فرهنگیان استان چهارمحال بختیاری- نمونه‌گیری هدفمند	از منظر مدرسان، معلمان راهنما و کارورزان چه فرصت‌ها، آسیب‌ها و الزاماتی متوجه دوره کارورزی دانشگاه فرهنگیان است؟	هرچند کارورزی فرصت‌های فراوانی برای تربیت حرفه‌ای دانشجومعلمان در پی دارد؛ ولی در بخش سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی، اجرا و عمل کنشگران دچار مشکلاتی است.
تبیین مبانی فلسفی هویت ایرانی- اسلامی و آسیب‌شناسی آن در میان دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان	نادری و همکاران (۱۳۹۷)	آمیخته با روش کیفی توصیفی/ تحلیلی (مبانی فلسفی هویت ایرانی- اسلامی)- و با روش کمی پیمایشی (آسیب‌های مؤلفه‌های هویت ایرانی- اسلامی دانشجومعلمان)	مبانی فلسفی هویت ایرانی-اسلامی را تبیین کنید. دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان در مؤلفه‌های هویت ایرانی-اسلامی با چه ضعف‌ها و آسیب‌هایی مواجه هستند؟	نظام آموزشی در بازنمایی و تلفیق مؤثر مؤلفه‌های هویت ایرانی—اسلامی با چالش‌هایی چون گسست نظری و عملی، ضعف در انتقال مفاهیم هویتی و ناهماهنگی برنامه‌های تربیتی مواجه است. تقویت هویت ایرانی—اسلامی دانش‌آموزان مستلزم بازنگری در مبانی نظری، انسجام اسناد آموزشی و هم‌راستاسازی محتواهای تربیتی با واقعیت‌های اجتماعی و فرهنگی است.
واکاوی موانع پیاده‌سازی موفق برنامه جدید کارورزی در دانشگاه فرهنگیان	حجازی (۱۳۹۷)	کاربردی از نوع توصیفی- پیمایشی-بخش کیفی: تحلیل اسناد و بخش کمی: پیمایشی-جامعه آماری بخش کیفی: گزارش کارگروه‌های کارورزی پردیس‌های سراسر کشور دانشگاه فرهنگیان از اولین دوره اجرایی برنامه کارورزی و جامعه بخش	با توجه به اسناد و گزارش‌های کارگروه‌های کارورزی از اولین دوره اجرای برنامه کارورزی دانشگاه فرهنگیان، چه موانعی از کاربست موفق برنامه جدید کارورزی در تربیت معلم فکور جلوگیری می‌کنند؟	نتایج این پژوهش می‌توانند دریچه‌های جدیدی را برای توجه بنیادی به کارورزی دانشجو معلمان و ایجاد تغییرات مطلوب در بازنگری برنامهٔ جدید کارورزی بگشایند. برنامه‌ریزی وزارت آموزش‌وپرورش و دانشگاه فرهنگیان برای رفع موانع شناسایی‌شده در پژوهش حاضر، می‌تواند به اجرای موفق برنامه کارورزی دانشجومعلمان منجر شود.

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

عنوان	نویسندگان و سال	روش و جامعه	سؤال یا هدف پژوهش	خلاصه یافته‌ها و نتیجه‌گیری
		کمی: ۲۰۵۷ اعضای هیئت‌علمی دانشگاه فرهنگیان.		
کاوشی بر فرآیند آموزش و پژوهش شیوه‌های نوین در دانشگاه فرهنگیان استان گلستان: منظرها و چالش‌های موجود ازنظر استادان در سال تحصیلی ۹۸-۹۹	برهانی و رستمی (۱۳۹۹)	مطالعه پدیدارشناسی با الهام از نظریه «داده بنیاد» استراوس و گلیسربا روش نمونه‌گیری هدفمند	نگرش استادان دانشگاه نسبت به شیوه‌های نوین آموزش و پژوهش چگونه است؟ گرایش استادان دانشگاه نسبت شیوه‌های نوین آموزش و پژوهش چگونه است؟ از منظر استادان موانع و چالش‌های پیش رو شیوه های نوین آموزش و پژوهش در دانشگاه فرهنگیان چیست؟ از نگاه استادان چه عوامل و شرایطی جهت کاربرد شیوه‌های نوین آموزش و پژوهش در دانشگاه فرهنگیان لازم است؟	تحلیل داده‌ها نشان داد که مهم‌ترین چالش‌های استادان در پیشبرد شیوه‌های نوین در آموزش و پژوهش در سه حیطه ویژگی‌های استادان، انتظارات دانشجویان و تعامل بین استاد و دانشجو توصیف شد؛ که تأمل و تفحص پژوهشگران، سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان آموزشی را می‌طلبد تا چالش‌های متفاوت و متنوعی را که بر هر یک از این جنبه‌ها مترتب است با اتخاذ رویکرد سیستمی و همسونگر به عوامل پدیدآورنده آن، امکان اجرای شیوه‌های نوین در آموزش و پژوهش را در این دانشگاه نوپا و مأموریت‌گرا، به نحو مطلوب فراهم سازند.
جستاری در کارورزی: آسیب‌شناسی از دیدگاه دانشجومعلمان فرهنگیان آذربایجان شرقی	خدادوست (۱۳۹۹)	پیمایشی-۳۱ نفر از دانشجویان پردیس‌های دانشگاه فرهنگیان استان آذربایجان شرقی، از این تعداد، ۱۶ نفر از دانشجو-معلمان پسر رشته آموزش ابتدائی پردیس علامه امینی و ۱۵ نفر از دانشجو معلمان دختر رشته آموزش ریاضی پردیس فاطمه الزهرا (س) در جریان نیمسال اول و دوم سال تحصیلی ۹۸-۹۷	از دیدگاه دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان آسیب‌ها و چالش‌های اصلی درس کارورزی کدامند؟	کارورزی در دانشگاه فرهنگیان آذربایجان شرقی با غلبه نگاه سنتی مدارس، ضعف هماهنگی دانشگاه و مدرسه و گزارش‌محور بودن برنامه، از تحقق کامل اهداف خود بازمانده است. این آسیب‌ها موجب تضعیف یادگیری حرفه‌ای و کاهش اثربخشی تجربه عملی دانشجومعلمان می‌شود.

عنوان	نویسندگان و سال	روش و جامعه	سؤال یا هدف پژوهش	خلاصه یافته‌ها و نتیجه‌گیری
چالش‌های پیش‌پای دانشگاه فرهنگیان در تربیت معلمان مصلح اجتماع از منظر دانشجومعلمان	یاری دهنوی و اسدپور (۱۴۰۰)	کیفی پدیدارشناسانه- تجارب زیسته ۷۰ دانشجومعلم دانشگاه فرهنگیان کرمان	دانشگاه فرهنگیان در تربیت معلم مصلح و کنشگر اجتماع از منظر دانشجو معلمان با چه چالش‌هایی روبروست؟	نتایج پژوهش در این مورد حکایت از وجود ۹ چالش اصلی و ۷۳ چالش فرعی پیشروی دانشگاه دارد. عدم الگوپردازی معلمان مصلح و کنشگر ایران در تربیت رسمی و غیررسمی دوران دانشجویی، حضور کمرنگ فضای نقد سازنده اجتماعی و فرهنگی، شبه تربیت بودن اغلب برنامه‌های تربیتی، پراهمیت بودن «حاشیه» نسبت به «متن» در دوران دانشجویی، سهل انگاری نسبت به اهمیت آموزش دانش تخصصی در رشته‌های مختلف معلمی و دبیری، انگیزه‌زدایی از دانشجویان برخی از مهم‌ترین چالش‌های فراروی دانشگاه فرهنگیان در تربیت معلمان و مربیان مصلح از نگاه دانشجومعلمان است. بر این اساس، ضرورت دارد که متولیان دانشگاه فرهنگیان، نسبت به رفع این موانع و چالش‌ها، اهتمام ویژه‌ای بکار ببندند.
نظام نشانگرها برای سنجش آمادگی معلمی در دوره ابتدایی: یک مطالعه مرور نظام‌مند	قربانخانی و همکاران (۱۴۰۱)	مرور منظم در پژوهش‌های پیشین در بازه زمانی ۲۰۰۰ -۲۰۲۱- پایگاه‌های داده های علمی شامل پروکوئست، اریک، گوگل اسکالر، پایگاه مرکز داده های علمی جهاد دانشگاهی، پرتال جامع علوم انسانی و بانک اطلاعات نشریات کشور	با توجه به اسناد ملی و بین‌المللی عوامل، ملاک‌ها و نشانگرهای سنجش آمادگی معلمی در دوره ابتدایی چیست؟ و میزان تأثیرگذاری و ترتیب اهمیت ملاک‌ها به چه صورت است؟	یافته‌ها بیانگر آن بود که 5 ملاک اول به ترتیب میزان تأثیرگذاری شامل استعداد تدریس، حساسیت اخلاقی، تعهد و مسئولیت‌پذیری، تربیت عقلانی اخلاقی و پژوهش‌محوری است و همچنین با حذف میزان تأثیرپذیری ملاک‌ها و محاسبه خالص میزان تأثیرگذاری، برترین ملاک‌ها به ترتیب شامل پیش‌نیازهای اساسی معلمی، توانمندی‌های عمومی و برتر ذهنی، استعداد تدریس، ویژگی‌های نگرشی و مهارت های ارتباطی هستند. نتایج رتبه‌بندی نشان می دهد که ملاک‌های مربوط به عامل پیش‌نیازهای معلمی دارای بیشترین اثرگذاری هستند.
واکاوی چالش‌های نو معلمان آموزش ابتدایی در انطباق برنامه‌های درسی با شرایط واقعی کلاس	مولا زینالی، موسی‌پور (۱۴۰۴)	کیفی-مصاحبه نیمه‌ساختاریافته-۲۰ نومعلم دانشگاه فرهنگیان دانش‌آموخته دانشگاه فرهنگیان با یک تا سه سال	پرداختن به چالش‌های نومعلمان دانشگاه فرهنگیان که در سال‌های اولیه تدریس با آن‌ها مواجه می‌شوند و	نومعلمان در مدیریت فضای یادگیری، پاسخ‌گویی به نیازهای متنوع دانش‌آموزان، طراحی و مدیریت برنامه درسی، تعامل با همکاران، مدیران و والدین، دریافت حمایت‌های حرفه‌ای و مسائل شغلی و روانی با

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

عنوان	نویسندگان و سال	روش و جامعه	سؤال یا هدف پژوهش	خلاصه یافته‌ها و نتیجه‌گیری
درس: بر اساس تجارب فارغ‌التحصیلان دانشگاه فرهنگیان		سابقه تدریس در سال تحصیلی ۱۴۰۳	همچنین به تحلیل نیازهای حمایتی این معلمان، در مدیریت مسئولیت‌های شغلی و تطبیق با شرایط واقعی کلاس‌های درس.	چالش‌های متعدد روبرو هستند. نومعلمان در سال‌های نخست تدریس با مشکلات قابل‌توجهی روبرو می‌شوند. درک این چالش‌ها و ارائه حمایت‌های لازم، می‌تواند به بهبود عملکرد حرفه‌ای نومعلمان کمک کرده و آنان را در سازگاری بهتر با محیط آموزشی یاری دهد.
بررسی مشکلات و چالش‌های زندگی خوابگاهی از نگاه دانشجومعلمان دختر متأهل دانشگاه فرهنگیان مطالعه پدیدارشناسی	علی‌پور و همکاران (۱۴۰۲)	کیفی از نوع پدیدارشناسی- جامعه آماری، کلیه دانشجومعلمان پردیس امام سجاد (ع)- روش نمونه گیری هدفمند- داده‌های پژوهش از طریق مصاحبه های عمیق فردی و نیمه ساختاریافته	بررسی مشکلات و چالش‌های زندگی خوابگاهی از نگاه دانشجو معلمان متأهل دانشگاه فرهنگیان و ارائه راهکارها	تجارب دانشجومعلمان متأهل از زندگی خوابگاهی نشان می‌دهد که دانشجو معلمان مشکلات و چالش‌هایی را در زندگی خوابگاهی تجربه می کنند که در زندگی مشترک آنها و دوران تحصیلشان تأثیرگذار است که باعث عدم تمرکز آن‌ها و درگیری فکری آن‌ها می‌شود.
چالش‌های پیش روی دانشگاه فرهنگیان با رویکرد آینده‌پژوهانه مبتنی بر تحلیل اثرات آن و افق‌های پیشرو در افق ۱۴۱۰	کریمی (۱۴۰۲)	کمی- بر پایه روش‌های دلفی و تحلیل‌های ساختاری- با روش اسنادی و پیمایشی و دارای هدف کاربردی- ۱۷ نفر از دانشگاه فرهنگیان- تحلیل آماری با استفاده از نرم‌افزار spss و میک مک	چالش‌های اصلی و فرعی دانشگاه فرهنگیان در تربیت معلمان چیست؟ کدام‌یک از چالش‌های اصلی و فرعی دانشگاه فرهنگیان از بیشترین میزان اثرگذاری برخوردار هستند؟ میزان تأثیرگذاری و تأثیرپذیری هر یک از چالش‌ها به چه میزان است؟ هر یک از چالش ها در نمودار میک مک در چه جایگاهی قرار دارند؟ آیا سیستم چالش های دانشگاه فرهنگیان پایدار است؟ چشم‌انداز دانشگاه فرهنگیان در افق	در میان چالش‌های اصلی به ترتیب چالش‌های آموزشی، مدیریتی و زیرساختی و در میان چالش‌های فرعی دو متغیر جذب اساتید کارآمد و کیفیت خدمات آموزشی نقش کلیدی را در میان دیگر متغیرها دارا هستند. بر این اساس تأثیرات متغیرها بر یکدیگر و تأثیرپذیری آن‌ها و همچنین متغیرهایی که دارای تأثیرات غیرمستقیم و دارای پتانسیل بسیاری هستند، تعیین و شناسایی شدند. درنهایت نقشه جامعی در قالب افق پیشرو در سال ۱۴۱۰ ترسیم گشته است تا با بهره‌گیری از تمام ظرفیت‌ها، امکان تحقق اهداف استراتژیک دانشگاه فرهنگیان به‌عنوان دانشگاهی مأموریت محور در عرصه تعلیم و تربیت را فراهم سازد.

عنوان	نویسندگان و سال	روش و جامعه	سؤال یا هدف پژوهش	خلاصه یافته‌ها و نتیجه‌گیری
			۱۴۱۰ چگونه خواهد بود؟	
کیفیت‌بخشی به دانشگاه فرهنگیان: شناسایی موانع و چالش‌ها	موسوی خطیر و همکاران (۱۴۰۲)	تحلیل مضمون (مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با خبرگان)-مدیران عالی، مدیران میانی، اعضای هیئت‌علمی، مدیران فرهنگی دانشگاه فرهنگیان	مهم‌ترین موانع و چالش های کیفیت‌بخشی به دانشگاه فرهنگیان چیست؟	مسائل و چالش‌ها را می‌توان ذیل هشت مقوله کلی دسته‌بندی کرد که عبارت‌اند از: عدم کیفیت و کفایت فضای آموزشی، چالش هیئت‌علمی دانشگاه فرهنگیان، چالش فرایند جاذب معلمان، چالش ساختار و سازمان دانشگاه فرهنگیان، چالش برنامه آموزشی و درسی، چالش سیاست‌گذاری کلان نظام تربیت معلم، چالش تربیت و گزینش مدیران و چالش تضمین کیفیت معلمان، کیفیت‌بخشی به دانشگاه. فرهنگیان به‌عنوان مرکز ثقل تربیت معلم در کشور، نیازمند اقدامات سیاست‌گذارانه و تقنینی جهت رفع موانع و چالش‌های ذکرشده است.
بررسی نقش ضعف صلاحیت‌های حرفه‌ای اساتید دانشگاه فرهنگیان در شکل‌گیری برنامه‌های درسی زائد به‌عنوان یکی از انواع برنامه‌های درسی نال	کرامتی (۱۴۰۴)	روش تحلیل محتوای استقرایی- جامعه پژوهش: نومعلمان دانش‌آموخته رشته آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان در استان خراسان رضوی (۱۵۲۶ نفر)- ۳۳ نفر از روش هدفمند از نوع تغییرات بیشینه- مصاحبه نیمه ساختاریافته- کدگذاری داده‌ها به شکل مضامین اصلی و فرعی (ریان و برنارد)	از دیدگاه دانش آموختگان دانشگاه فرهنگیان، ضعف در کدام‌یک از صلاحیت های حرفه‌ای اساتید دانشگاه فرهنگیان می تواند منجر به تبدیل برنامه‌های درسی رسمی به برنامه‌های درسی زائد برای دانشجومعلمان رشته آموزش ابتدایی شوند؟	تقویت مهارت‌ها، ایجاد سیاست پژوهشی روشن، حمایت مدیریتی، فراهم‌سازی منابع، و ایجاد فرهنگ پژوهش‌محور، الزامات اصلی اصلاح وضعیت هستند. تا زمانی که نظام انگیزشی، منابع، فرهنگ پژوهش و ساختارها اصلاح نشود، دانشگاه فرهنگیان نمی‌تواند به دانشگاه پژوهش‌محور تبدیل شود.
بررسی موانع و چالش‌های مؤثر بر ناکارآمدی پژوهش در دانشگاه فرهنگیان: رویکردی	رمضانی و همکاران (۱۳۹۶)	کیفی از طریق نظریه داده‌بنیاد-کدگذاری باز، محوری و انتخابی بر اساس روش اشتراوس و کوربین- سرپرستان و معاونین پردیس های دانشگاه فرهنگیان،	شناسایی موانع و چالش های مؤثر بر ناکارآمدی پژوهش در دانشگاه فرهنگیان	وجود مشکلات و موانع زیرساختی، اقتصادی، آموزشی، فرهنگی، ارتباطی، ساختاری-اداری، مدیریتی-اجرایی و فردی-انگیزشی ازجمله چالش‌هایی هستند که بر ناکارآمدی پژوهش در دانشگاه فرهنگیان مؤثر هستند. بر این اساس اصلاح ساختار مدیریتی - اصلاح ساختار جذب

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

عنوان	نویسندگان و سال	روش و جامعه	سؤال یا هدف پژوهش	خلاصه یافته‌ها و نتیجه‌گیری
مبتنی بر نظریه داده بنیاد		کارشناسان پژوهش پردیس‌های دانشگاه فرهنگیان، دانشجویان فعال در پردیس‌های دانشگاه فرهنگیان، اعضای هیئت‌علمی و مدرسین این دانشگاه با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند		اساتید و ارتقای سطح علمی آنان - افزایش منابع مالی، امکانات و تسهیلات پژوهشی - ارتقاء و توجه به مسائل انگیزشی دانشجویان - تغییر دید و اصلاح ماهیت وجودی دانشگاه - اصلاح مدیریت و سیاست‌گذاری‌های پژوهشی ازجمله راهبردهایی برای رفع موانع و مشکلات پژوهشی حاکم بر دانشگاه فرهنگیان شناسایی شدند.
آسیب‌شناسی برنامه کاروزی دانشگاه فرهنگیان بر اساس مدل تحلیلی سه‌شاخگی «C۳»	رستگاری، سالاری چینه (۱۴۰۰)	مدل سه‌شاخگی و ارائهٔ مدلی مفهومی بر اساس روابط بین ابعاد سه‌گانهٔ ساختاری، رفتاری و زمینه ای- جامعه نیز مدرسان، معلمان راهنما و دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان پردیس شهید باهنر کرمان در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۷	آسیب‌های رفتاری، ساختاری و زمینه‌ای برنامهٔ درسی کاروزی دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان کدامند؟ اولویت آسیب‌های برنامهٔ کاروزی دانشگاه فرهنگیان چگونه است؟ آسیب‌های ساختاری برنامهٔ درسی کاروزی دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان کرمان کدامند؟ آسیب‌های زمینه‌ای برنامهٔ درسی کاروزی دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان کرمان کدامند؟	با توجه به اینکه آسیب‌های رفتاری در اولویت اول آسیب‌ها قرار دارند، به نظر می‌رسد دانشگاه باید برنامه‌ها و سیاست‌های خود را در برقراری ارتباط مناسب با آموزش‌وپرورش، ایجاد برنامهٔ درسی مناسب، توسعهٔ مدارس وابسته و انگیزش بیشتر معلمان و اساتید و فراهم‌سازی فرصت هایی برای آماده‌سازی کادر آموزش ارتقا دهد.
ارائه الگوی جذب دانشجومعلم در دانشگاه فرهنگیان (با رویکرد آمیخته)	رمضانخانی و همکاران (۱۴۰۰)	کاربردی- آمیخته اکتشافی در بخش کیفی، داده بنیاد، خودظهور در بخش کمی، پیمایشی- مقطعی- جامعهٔ پژوهش کیفی کلیهٔ خبرگان حوزهٔ آموزش و جذب دانشجومعلمان به روش هدفمند از نوع گلوله برفی در بخش کمّی همهٔ رؤسا و	الگوی پذیرش و جذب دانشجومعلم در دانشگاه فرهنگیان چگونه است؟	نتایج پژوهش الگویی مرکب از شش بعد به ترتیب اولویت شامل ابعاد اعتقادی، ویژگی‌های شخصیتی، پیشینه تحصیلی، هویت‌شناسی، بعد اجتماعی و بعد مهارتی و ۱۴ مؤلفه و ۸۸ شاخص را نشان داد. ابعاد شناسایی‌شده در یک ساختار متجانس، سازه‌های الگوی یک مفهوم با عنوان الگوی جذب دانشجومعلم دانشگاه فرهنگیان را حمایت می‌کنند.

عنوان	نویسندگان و سال	روش و جامعه	سؤال یا هدف پژوهش	خلاصه یافته‌ها و نتیجه‌گیری
		مدیران پردیس‌های استان های مازندران، گیلان، گلستان، اردبیل، آذربایجان غربی، سیستان و بلوچستان، مرکزی، همدان، قم، سمنان، تهران، قزوین، خراسان شمالی، سبزوار و خراسان رضوی دارای مدرک کارشناسی‌ارشد و بالاتر در رشته‌های علوم انسانی به روش تصادفی و بر اساس جدول مورگان		
شناسایی راهکارها و دلالت‌های سیاستی ناظر بر ارتقای دانشگاه فرهنگیان	موسوی خطیر و همکاران (۱۴۰۳)	روش تحلیل محتوای کیفی از نوع عرفی-۱۲ نفر از خبرگان علمی و اجرایی حوزه تربیت معلم	مهم‌ترین راهکارها و دلالت‌های سیاستی ناظر بر ارتقای دانشگاه فرهنگیان کدامند؟	مضامین احصا شده در ۹ مقوله فراگیر شامل راهکارهای ناظر بر ارتقای هیئت‌علمی دانشگاه فرهنگیان ازنظر کمّی و کیفی، راهکارهای ناظر بر بهینه‌سازی نظام سنجش و پذیرش دانشگاه فرهنگیان، راهکارهای ناظر بر ارتقای نظام‌مند گزینش و رابطه خدمتی دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان، راهکارهای ناظر بر ارتقای مدیریت ازنظر تخصصی، اعتباری، نهادی، کالبدی دانشگاه فرهنگیان، راهکارهای ناظر بر افزایش اثربخشی کارورزی در دانشگاه فرهنگیان، راهکارهای ناظر بر تغییر رویکرد آموزشی به تربیتی در دانشگاه فرهنگیان، راهکارهای ناظر بر ارتقای نقش مرجعیت حرفه‌ای دانشگاه فرهنگیان در نظام آموزش‌وپرورش، راهکارهای ناظر بر نظام‌مندسازی تحول و بهسازی منابع انسانی آموزش‌وپرورش از مبادی دانشگاه فرهنگیان و راهکارهای ناظر بر بهبود برنامه آموزشی و محتوای درسی دانشگاه فرهنگیان صورت‌بندی شدند. بر اساس مضامین نه‌گانه حاصل شده از این تحقیق و دلالت‌های سیاستی منتج از آن، به نظر می‌رسد که ضرورت دارد

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

عنوان	نویسندگان و سال	روش و جامعه	سؤال یا هدف پژوهش	خلاصه یافته‌ها و نتیجه‌گیری
				تدوین بسته سیاستی جامع برای ارتقای دانشگاه فرهنگیان در دستور کار مراجع سیاست‌گذار قرار گیرد.
توسعه چارچوب ارزیابی شایستگی‌ها در حرفه آموزگاری: کاربست رویکرد آمیخته	قربانخانی و همکاران (۱۴۰۳)	آمیخته از نوع اکتشافی- بخش کیفی با استفاده از روش نظریه برخاسته از داده ها، در سطح نظم‌دهی مفهومی- شرکت‌کنندگان با استفاده از راهبرد ملاکی، از میان معلمان باتجربه و متخصصان موضوعی- ۱۴ مصاحبه نیمه‌ساختاریافته- با کدگذاری باز	چارچوب شایستگی‌های ضروری برای ورود به حرفه آموزگاری چیست؟ میزان تأثیرگذاری و ترتیب اهمیت هریک به چه صورت است؟	شناسایی هشت عامل شامل دانش شناختی، دانش فراشناختی، توانش شناختی، توانش فراشناختی، بینش هویتی، بینش اجتماعی، منش فردی و منش میان‌فردی منجر شد. یافته‌های بخش کمّی بیانگر آن بود که ۳ عامل اول به ترتیب میزان تأثیرگذاری شامل توانش فراشناختی، بینش اجتماعی و منش میان‌فردی است. نتایج بیانگر گستره وسیع شایستگی‌های ضروری برای حرفه آموزگاری است و ضرورت تدوین سازوکاری علمی، شواهدمحور و یکپارچه برای سنجش دقیق چنین ویژگی‌هایی پیش از ورود به حرفه آموزگاری آشکار است.
تحلیل مفهومی تربیت معلم فکور با نقدها و چالش‌های آن در دانشگاه فرهنگیان	سیدکلان و ینگجه (۱۳۹۸)	تحلیل مفهومی با رویکرد مفهوم‌پردازی- جامعه آماری پژوهش شامل دانشجو معلمان رشته علوم تربیتی گرایش آموزش ابتدایی در سال تحصیلی ۹۶-۹۷ -انتخاب ۲۰ نفر برای مصاحبه عمیق به روش هدفمند	این پژوهش با تأکید بر جایگاه ارزنده هنر و کارورزی فکورانه در پرورش این قابلیت‌ها، رویکردی به‌عنوان مبنای برنامه درسی تربیت‌معلم فکور ارائه نموده است که اضلاع چارچوب نظری آن را؛ تربیت هنری؛ کارورزی فکورانه؛ روانشناسی وجودگرائی ادراکی؛ و رویکرد یاددهی- یادگیری ساخت‌وساز گرایی تشکیل می‌دهند.	یافته‌ها حاکی از آن است که تربیت‌معلم فکور با رهنمودهایی همچون؛ برنامهٔ درسی کارورزی فکورانه، طراحی فعالیت‌های یادگیری، تسلط دانشجو معلمان به فاوا و اهتمام ویژه به تربیت هنری با موانع متعددی همراه بوده است که نیازمند راهکارهای برون‌رفت مناسب است. درنتیجه، احساس می‌گردد برنامه تربیت‌معلم فکور زمانی محقق خواهد شد که دانشگاه فرهنگیان به دنبال رسالتِ یادگیری مادام‌العمر بافهم رویکرد معلمِ فکور باشد.
بررسی عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش در دانشگاه	پورکریمی هاوشکی و	پدیدارشناسی- دانشجویان، استادان، کارشناسان و مدیران دانشگاه فرهنگیان-	بررسی عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش در دانشگاه فرهنگیان	ارتقای کیفیت آموزش در دانشگاه فرهنگیان ماهیتی چندوجهی داشته و سرمایه‌گذاری هم‌زمان در این وجوه زمینه‌ساز ایجاد کیفیت

عنوان	نویسندگان و سال	روش و جامعه	سؤال یا هدف پژوهش	خلاصه یافته‌ها و نتیجه‌گیری
فرهنگیان: پژوهشی پدیدارشناسانه	همکاران (۱۴۰۲)	۲۱ نفر- مصاحبه نیمه‌ساختاریافته- نمونه‌گیری هدفمند		آموزش است. کیفیت آموزش در گرو آن است که دوقطبی‌هایی نظری یا عملی، محتوامحوری یا فعالیت‌محوری، تخصص یا تعهد و سلامت بدنی یا روانی باید در راستای تقویت کیفیت آموزش به‌صورت هماهنگ عمل کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

تربیت معلم، به‌عنوان سنگ‌بنای نظام تعلیم و تربیت، نقشی تعیین‌کننده در شکل‌دهی به سرمایه انسانی و آینده فرهنگی و تمدنی هر جامعه دارد. در جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرهنگیان مأموریت خطیر تربیت معلمان تراز انقلاب اسلامی را بر عهده دارد؛ مأموریتی که تحقق آن در گرو کارآمدی ساختاری، برنامه‌ای و انسانی این نهاد است. با وجود تأکیدات راهبردی بر جایگاه این دانشگاه، شواهد متعدد پژوهشی از مواجهه آن با چالش‌های گوناگون حکایت دارد. هدف این پژوهش، فراتر از فهرست‌کردن مشکلات، تبیین نظام‌مند آسیب‌های دانشگاه فرهنگیان از طریق مرور و تحلیل کیفی جامع پژوهش‌های داخلی بوده است تا تصویری منسجم و کل‌نگر از مسائل پیش‌رو فراهم آورد و مبنایی علمی برای تبیین شبکه مسائل و طراحی مداخلات راهبردی فراهم شود. تحلیل کیفی ۴۲ مطالعه واجد شرایط، منجر به استخراج چهارده مقوله کلان آسیب‌شناختی گردید که در چهار سطح بنیادین-گفتمانی (فلسفه، اهداف، ارزش‌ها و نیازها)، ساختاری-نهادی (قوانین، تشکیلات، منابع، زیرساخت‌های فیزیکی)، فرآیندی-اجرایی (برنامه درسی، تدریس، ارزشیابی، کارورزی، زمان‌بندی، فرهنگ سازمانی جاری) و پیامدی-بروندادی (نظام پژوهش) قابل دسته‌بندی هستند.

در ژرف‌ترین لایه، سطح بنیادین-گفتمانی، سه مقوله «آسیب‌های گفتمانی و فلسفی»، «ابهام در اهداف آموزشی-تربیتی» و «ضعف در فرآیند نیازسنجی» به‌عنوان علت‌های آغازین ناکارآمدی سیستم عمل می‌کنند. شکاف میان گفتمان آرمانی «معلم تراز انقلاب اسلامی» و گفتمان میدانی مدارس، به‌اضافه ابهام در فلسفه تربیت عملی، باعث شده است دانشگاه فاقد یک طرح معنایی منسجم باشد. این ابهام بنیادین مستقیماً به سطح اهداف سرایت می‌کند: اهداف خرد آموزشی نه شفاف‌اند و نه به شایستگی‌های قابل‌سنجش ترجمه شده‌اند. به‌تبع آن، نظام نیازسنجی نیز رویکردی واکنشی و کمی دارد و نیازهای واقعی مدارس و دانشجومعلمان را برای ورود به میدان

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

عمل به حاشیه می‌راند. به عبارت روشن‌تر، پیش از آنکه دانشگاه فرهنگیان با ساختاری و فرآیندی مواجه باشد، با بحران «چرایی» و «به کدام سو» روبه‌روست.

آسیب‌های سطح ساختاری-نهادی (منابع انسانی، مدیریت کلان، زیرساخت‌های فناورانه) نه به‌عنوان مسائل مستقل، بلکه به‌مثابه بسترهای بازتولیدکننده آسیب‌های بنیادین ظاهر می‌شوند. کمبود شدید امکانات جهت جذب بیشتر هیئت‌علمی تمام‌وقت و وابستگی به استادان حق‌التدریس، حاصل نبود یک سیاست راهبردی کلان در این زمینه است. در حوزه اساتید، کمیت و کیفیت منابع انسانی نه به‌عنوان یک مسئله مستقل، بلکه در ارتباط مستقیم با ضعف نظام انگیزشی، پژوهشی و سیاست‌گذاری‌های کلان منابع انسانی تحلیل شده است (کرامتی، ۱۴۰۴؛ موسوی خطیر و همکاران، ۱۴۰۳). ساختار مدیریتی متمرکز و بوروکراتیک نیز توان پاسخگویی به اقتضائات محلی و نیازهای پویا را سلب می‌کند. ناهماهنگی ساختاری میان وزارت آموزش‌وپرورش و دانشگاه فرهنگیان به‌عنوان یکی از زیرمجموعه‌های آن نیز در همین سطح معنا می‌یابد و این در حالی است که دانشگاه فرهنگیان نیازمند حمایت‌های وزارت علوم برای ارتقای سطوح مختلف علمی به علت چهارچوب دانشگاهی آن است.

در سطح فرآیندی-اجرایی است که شکاف میان نظریه و عمل به شکلی عینی و روزمره خود را نشان می‌دهد. مقوله‌هایی مانند «آسیب‌های محتوای برنامه درسی»، «راهبردهای سنتی تدریس»، «نظام ارزشیابی صوری»، «کارورزی ناکارآمد»، «آسیب‌های مدیریت زمان» و «آسیب‌های فرهنگ سازمانی جاری» که مشتمل است بر آسیب‌های فرهنگی-تربیتی و فرآیند پذیرش و گزینش دانشجومعلمان، همگی پیامدهای نارسایی‌های دو سطح قبلی هستند. برنامه درسی تئوری‌زده، حاصل نبود فلسفه تربیت عملی است. ارزشیابی نمره‌گرا، نتیجه ابهام در اهداف رفتاری و شایستگی‌هاست. کارورزی که به گزارش‌نویسی فروکاسته می‌شود، که علت آن ضعف معلمان راهنما و نقش کمرنگ استادان راهنماست. درنتیجه، خروجی این چرخه، معلمانی با بحران هویت حرفه‌ای و آمادگی ناکافی هستند که خود می‌توانند به بخشی از چالش‌های نظام آموزشی کشور بدل شوند (امینی و همکاران، ۱۴۰۴؛ یاری دهنوی و اسدپور، ۱۴۰۰). به‌طور مشابه، نظام گزینش نیز نشان داده است که تمرکز صرف بر معیارهای عمومی، کیفیت ورودی را کاهش داده و با بی‌توجهی به نیازسنجی آینده‌نگر همراه است و پیامدهای آن در سراسر شبکه عملیاتی دانشگاه نمایان می‌گردد (نامداری پژمان، ۱۴۰۳؛ قربانخانی و همکاران، ۱۴۰۱؛ رمضان خانی و همکاران، ۱۴۰۰).

در سطح پیامدی-بروندادی نیز «ضعف نظام پژوهش و تولید دانش» در این پژوهش نه صرفاً یک آسیب مستقل، بلکه به‌عنوان پیامد سطوح پیشین و هم‌زمان یک عامل بازدارنده شناسایی شده است. وقتی اهداف، مبهم باشند، ساختار، بوروکراتیک باشد و فرآیندهای آموزشی معیوب، به‌طور طبیعی پژوهشی مسئله‌محور و کاربردی شکل نمی‌گیرد؛ اما نکته مهم، خاصیت حلقه بازخورد منفی این سطح است: نبود پژوهش‌های بومی و کاربردی باعث می‌شود سیاست‌گذاری‌ها همچنان شتاب‌زده، مقطعی و مبتنی بر حدس باقی بمانند و این سیاست‌های نادرست، مجدداً آسیب‌های سطوح پایین‌تر را تشدید کنند. به عبارتی، دانشگاه نه از درون بازتاب می‌آموزد و نه از بیرون بازخورد می‌گیرد.

تبیین شبکه مسائل، پیامدهای عملیاتی مهمی را برای سیاست‌گذاران و مدیران دانشگاه فرهنگیان به همراه دارد. یافته‌های این مرور نظام‌مند کیفی، تصویری فراتر از فهرست ساده‌ای از نقاط ضعف دانشگاه فرهنگیان ترسیم می‌کند و وجود یک «سیستم مسئله‌دارِ به‌هم‌پیوسته» را آشکار می‌سازد. تفسیر این یافته‌ها در چارچوب نظریه سیستم‌ها و رویکرد شبکه مسائل صورت پذیرفته است؛ رویکردی که بر این باور است مسائل یک سازمان، اموری مجزا و منفک نیستند، بلکه اجزایی از یک سیستم پیچیده هستند که در روابط علّی، تقابلی و سلسله‌مراتبی با یکدیگر قرار دارند (کاظمی‌مقدم، ۱۳۹۳). به‌کارگیری این چارچوب در تحلیل داده‌ها، امکان حرکت از توصیف پراکنده مسائل به‌سوی ترسیم نقشه‌ای نظام‌مند مسئله‌محور را فراهم می‌آورد و نوآوری اصلی پژوهش حاضر در همین نگاه شبکه‌ای و چندسطحی نهفته است.

بر اساس دسته‌بندی چهارسطحی حاصل از تحلیل، چهارده مقوله اصلی آسیب در قالب سلسله‌مراتبی از سطوح بنیادین-گفتمانی، ساختاری-نهادی، فرآیندی-اجرایی تا پیامدی-بروندادی سازمان‌یافته‌اند. آنچه این ساختار را از نگاه‌های پیشین متمایز می‌سازد، کشف روابط علی و معلولی و حلقه‌های بازخوردی میان این سطوح است؛ روابطی که نشان می‌دهد آسیب‌های دانشگاه فرهنگیان نه مجموعه‌ای از مسائل مجزا، بلکه شبکه‌ای درهم‌تنیده از مسائل مرتبط است. غفلت از این نگاه شبکه‌ای در مطالعات پیشین، دست‌کم سه پیامد مهم داشته است: نخست، مانع از شناخت سنخ واقعی و هویت ارتباطی هر مسئله شده است؛ دوم، امکان اولویت‌بندی دقیق را سلب کرده است، زیرا اهمیت یک مسئله تنها در نسبت با دیگر مسائل معنا می‌یابد؛ سوم، جامعیت تحلیل را مخدوش ساخته است، چراکه برخی مسائل (به‌ویژه مسائل واسطه‌ای یا پیامدی) تنها از طریق ردیابی و دنبال کردن روابط در شبکه قابل‌شناسایی هستند. پژوهش حاضر با به‌کارگیری

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

این چارچوب نظری، گامی در جهت رفع این کاستی‌ها برداشته است.

بااین‌وجود، تفسیر نتایج باید با در نظر گرفتن محدودیت‌های پژوهش صورت پذیرد. این مرور صرفاً بر پژوهش‌های منتشرشده داخلی متمرکز بود و ممکن است برخی مسائل میدانیِ بیان‌نشده یا گزارش‌های ارزیابی داخلی که در ادبیات علمی منعکس نشده‌اند، از قلم افتاده باشند. همچنین، غلبه روش‌های کیفی و توصیفی در ادبیات بررسی‌شده، امکان سنجش کمّی دقیق و اولویت‌بندی آماری مسائل را محدود ساخت. اگرچه تلاش شد تا با به‌کارگیری روش‌های استاندارد مرور نظام‌مند، کیفیت داده‌ها تضمین شود، اما ذاتی بودن سوگیری‌های احتمالی در برخی مطالعات اولیه، می‌تواند بر یافته‌های ترکیبی نهایی تأثیرگذار بوده باشد.

با توجه به یافته‌ها و محدودیت‌های این پژوهش، چند مسیر پیشنهادی برای تحقیقات آینده به‌منظور تکمیل و تعمیق دانش در حوزه نظام تربیت معلم کشور ارائه می‌شود. نخست، با توجه به ماهیت سیستمی و درهم‌تنیده آسیب‌ها، پژوهش‌های آتی باید به طراحی و اعتبارسنجی الگوهای راهبردی تحول بپردازند. این الگوها می‌توانند مداخلات یکپارچه و هماهنگ را در هر چهار سطح ارائه دهند. دوم، انجام پژوهش‌های کمّی گسترده با بهره‌گیری از روش‌های تحلیل شبکه‌ای (ANP) و مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) برای سنجش وزن و اولویت هر یک از چهارده مقوله آسیب و تعیین روابط علّی میان آن‌ها ضروری است. این پژوهش‌ها همچنین می توانند نقاط اهرمی و متغیرهای راهبردی (با بیشترین تأثیرگذاری و کمترین تأثیرپذیری) را در سیستم مسائل دانشگاه فرهنگیان شناسایی کنند. سوم، انجام مطالعات تطبیقی عمیق با تمرکز بر تجارب دانشگاه‌های پیشرو در تربیت معلم در کشورهای دیگر می‌تواند موجب بهره‌گیری از مدل‌های بومی‌سازی‌شده برای ایران باشد. توجه به نحوه حل چالش‌های مشابه با ایران (نظیر شکاف نظریه و عمل، نظام گزینش شایستگی‌محور و توسعه حرفه‌ای معلمان راهنما) در این مطالعات از اولویت بالایی برخوردار است. چهارم، پژوهش در مورد مکانیسم‌های اجرایی و تغییر سازمانی در دانشگاه فرهنگیان با تأکید بر موانع و تسهیل‌کننده‌های تغییر نهادی، نقش فرهنگ سازمانی جاری، سبک‌های رهبری تحول‌آفرین، عوامل مؤثر بر ارتقای سرمایه انسانی و مکانیسم‌های ایجاد هماهنگی میان وزارت آموزش‌وپرورش و دانشگاه فرهنگیان توصیه می‌شود. پنجم، طراحی و اعتباریابی الگوی جامع نیازسنجی نظام‌مند و آینده‌نگر که ضمن توجه به نیازهای انضمامی دانشجومعلمان و نیازهای متغیر مدارس، رویکردی مشارکتی و آینده‌نگر داشته باشد، پیشنهاد می‌شود. ششم، انجام پژوهش‌های کیفی عمیق برای کشف فرآیندهای پیدایش، تثبیت

و تداوم آسیب‌ها و شناسایی الگوهای تعاملی پنهان و حلقه‌های بازخورد تقویت‌کننده و متعادل‌کننده در شبکه مسائل دانشگاه فرهنگیان توصیه می‌شود. هفتم، تأمین بودجه و حمایت‌های مدیریتی هدفمند از پژوهش‌های مسئله‌محور و کاربردی، طراحی نظام انگیزشی مؤثر، ایجاد و تقویت جامعه علمی فعال در حوزه تربیت معلم از الزامات این حوزه است و در آخر، تدوین بسته سیاستی جامع برای تحول دانشگاه فرهنگیان شامل نقشه راه اجرایی، نهاد متولی پیگیری، شاخص‌های پایش، جدول زمانی، تخصیص منابع، مکانیسم‌های هماهنگی میان‌بخشی و سازوکارهای بازخورد و اصلاح مستمر، همراه با پژوهش در مورد موانع و تسهیل‌کننده‌های اجرایی سازی این بسته و مطالعه تطبیقی تجارب موفق و ناموفق سیاست‌گذاری در حوزه تربیت معلم، به‌عنوان جامع‌ترین پیشنهاد ارائه می‌شود.

درنهایت، جمع‌بندی کلی پژوهش تأکید می‌کند که دانشگاه فرهنگیان در کانون شبکه‌ای پیچیده از مسائل درهم‌تنیده قرار دارد؛ شبکه‌ای که درمان آن نه با اصلاحات جزئی و موضعی، بلکه با اراده‌ای راهبردی، نگاهی کل‌نگر و برنامه‌ای جامع، تدریجی و هماهنگ ممکن خواهد بود. امید است یافته‌های این پژوهش، به‌منزله نقشه‌ای تشخیصی و راهبردی، چراغ راه سیاست‌گذاران، مدیران و استادان دغدغه‌مندی باشد که تحقق آرمان والای «تربیت معلم تراز انقلاب اسلامی» را با نگاهی علمی، هوشمندانه و آینده‌نگرانه دنبال می‌کنند.

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

نویسندگان اصول اخلاقی را در انجام و انتشار این پژوهش علمی رعایت نموده‌اند و این موضوع مورد تأیید همه آن‌هاست.

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان نقش یکسانی در طراحی ایده اولیه و نوشتن مقاله داشته‌اند و هیچ‌کس سهم بیشتری از دیگری نداشته است.

کلیهٔ نویسندگان نسخهٔ منتشرشدهٔ مقاله را مطالعه و با آن موافقت کرده‌اند.

بیانیه دسترسی به داده‌ها

داده‌ها در صورت درخواست از نویسندگان در دسترس خواهند بود.

اعلامیه هوش مصنوعی مولد و فناوری‌های مبتنی بر هوش مصنوعی در فرایند نگارش

متن اعلامیه: در طول آماده‌سازی این اثر، نویسندگان از Deep Seek، NotebookLM، GapGPT به‌منظور بررسی کدهای استخراج‌شده، بازبینی متن مقاله، اصلاحات نگارشی و ویرایشی استفاده کردند. پس از استفاده از این ابزار، نویسندگان مطالب را در صورت نیاز بررسی و ویرایش کرده و مسئولیت کامل محتوای نشریه را بر عهده می‌گیرند.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

سپاسگزاری

از داوران و سردبیر محترم به خاطر ارائه نظرهای ساختاری و علمی سپاسگزاری می‌شود.

نگارندگان بر خود لازم می‌دانند از آقای دکتر کیوان صالحی به خاطر مطالعه متن مقاله حاضر و ارائه نظرهای ارزشمند سپاسگزاری نمایند.

حامی مالی

مقاله حاضر بدون حمایت مالی انجام شده است.

ORCID

Mohadeseh Shayanfar http://orcid.org/0009-0005-0777-226X
Narges Shokri http://orcid.org/0009-0003-8463-0455
Mahdi Ghorbankhani http://orcid.org/0000-0002-7850-1441

منابع

آزاد دیسفانی، زهرا، و بهفر، زهرا. (۱۴۰۲). آسیب‌شناسی فرایند مصاحبه، گزینش و انتخاب داوطلبان ورود به حرفه معلمی. *نظریه و عمل در تربیت معلمان*، ۹(۱۶)، ۸۳-۱۱۴. https://doi.org/10.48310/itt.2023.3018

احمد کرماج، ولی، و بابایی، مظهر. (۱۴۰۴). تحلیل تجارب زیسته دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان از چالش‌های ساختاری دروس کارورزی مجازی. *فصلنامه تجارب معلمی*، ۳ (۳)، ۱۸ ـ ۱ . https://doi.org/10.48310/istt.2025.18093.1126

احمدی فارسانی، احمد، کریمی، فریبا، و شاه طالبی، بدری. (۱۴۰۱). آسیب‌شناسی فرآیند جذب معلمین مقطع ابتدایی در آموزش و پرورش ایران. *رهبری و مدیریت آموزشی*، ۱۶(۳)، ۲۱-۴۱. http://noo.rs/ms0Sp

اقتصادی، احمدرضا. (۱۳۹۷). انگیزه و چالش‌های آن در برخی دانشجومعلمان زبان انگلیسی دانشگاه فرهنگیان مشهد: مطالعه‌ای آمیخته. مطالعات زبان و ترجمه (دانشکده ادبیات و علوم انسانی مشهد)، ۵۰ (۲ (پیاپی ۳۶))، ۱۱۳-۱۳۷. https://doi.org/10.22067/lts.v51i2.70055

امیری، آمنه، داودی، آذر، و حق خواه، ساره. (۱۴۰۱). تجارب زیسته‌ی دانش آموختگان دانشگاه فرهنگیان در شناخت چالش‌ها و راهکارهای مؤثر در کاهش بدفهمی‌های ریاضی دانش آموزان پایه چهارم ابتدایی. *آموزش پژوهی*، ۸ (۳۰)، ۴۱-۵۷fa/https://sid.ir/paper/966446 .

امینی، محمد، زواری، نرجس، و صالحی، مریم. (۱۴۰۴). چالش‌های نومعلمان در کلاس‌های درس: واکاوی تجارب زیسته. *مطالعات برنامه درسی در تربیت و بالندگی معلم*، ۱(۲)، ۶۳-۸۶. https://doi.org/10.22034/jcsted.2025.518382.1023

ایران نژاد، منصوره، علی عسگری، مجید، موسی پور، نعمت‌اله، و نیکنام، زهرا. (۱۳۹۸). واکاوی نیازهای آغاز خدمت نومعلمان آموزش ابتدایی: چالش‌های ناهمساز. *مطالعات برنامه درسی آموزش عالی*، ۱۰ (۲۰)، ۲۸۹-۳۰۹.https://sid.ir/paper/219528/fa.

بابائی، مظهر، و بایزی، لعیا. (۱۴۰۴). چالش شناسی و راهکاریابی برای دروس کارورزی رشته آموزش دانش آموزان با نیازهای ویژه در دانشگاه فرهنگیان. *مدیریت و برنامه‌ریزی در نظام‌های آموزشی*، ۱۸ (۱)، ۳۱۱-۳۳۴ http://doi.org/10.48308/mpes.2025.237043.1501 .

بابائی، مظهر، و زارع رمشتی، اسرا. (۱۴۰۳). چالش‌ها و راهکارهای دروس عمومی دانشگاه فرهنگیان با تأکید بر کتاب‌های درسی از نظر دانشجویان. *پژوهش و نگارش کتب دانشگاهی*، ۲۷(۵۳)، ۱۷۴-۲۰۴. https://doi.org/10.30487/rwab.2024.2009989.1577

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

بابائی، مظهر، و صالحی، پرستو. (۱۴۰۴). روش‌ها و موانع پرورش انسان فرهیختهٔ اخلاقی از نگاه استادان دانشگاه. *تأملات اخلاقی*، ۶ (۱)، ۲۹-۵۱ . https://doi.org/10.30470/ER.2024.2008575.1237

برهانی، حسن، و رستمی، زهرا. (۱۳۹۹). کاوشی بر فرآیند آموزش و پژوهش شیوه‌های نوین در دانشگاه فرهنگیان استان گلستان: منظرها و چالش‌های موجود از نظر استادان در سال تحصیلی ۹۹-۹۸. *مجله پیشرفت‌های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش*، ۳(۳۲)، ۴۵-۶۱. https://www.jonapte.ir/showpaper/4721880

پورکریمی، مجتبی، مهنی، امید، و روشندل اربطانی، طاهر. (۱۴۰۲). بررسی عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش در دانشگاه فرهنگیان: پژوهشی پدیدارشناسانه. *نامه آموزش عالی*، ۱۵ (۶۰)، ۹۹-۱۲۰ . https://doi.org/20.1001.1.20084617.1402.16.61.5.1

حجازی، اسد. (۱۳۹۷). واکاوی موانع پیاده سازی موفق برنامه جدید کارورزی در دانشگاه فرهنگیان. *نوآوری‌های آموزشی*، ۱۷ (۶۷)، ۴۷-۷۰. https://www.sid.ir/paper/75532/fa

حجازی، اسد. (۱۴۰۰). آسیب شناسی فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی دانشگاه فرهنگیان استان تهران در دوران کرونا و پسا کرونا، فرصت‌ها و تهدیدها. *راهبردهای نوین در تربیت معلمان*، ۷(۱۲)، ۱-۲۶. https://doi.org/20.1001.1.26457156.1400.7.12.13.1

حسینی، سید عدنان، و الله کرمی، آزاد. (۱۴۰۳). چالش‌ها و فرصت‌های آموزش مجازی از دیدگاه دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان (مطالعه موردی: دانشگاه فرهنگیان استان کردستان). *مطالعات آموزشی و آموزشگاهی*، ۱۳ (۲)، ۲۲۵-۲۴۵ . https://doi.org/10.48310/pma.2023.3026

حمیدی نصرآباد، اکرم، و عزتی، خاتون. (۱۴۰۲). آسیب شناسی آموزش مهارت‌های حرفه‌ای در دوره کارشناسی پیوسته آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان و ارائه الگوی مطلوب. *پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت*، ۲ (۷۱)، ۲۰۷-۲۳۹ http://isoedmag.ir/article-1-358-fa.html .

خدادوست، محمدرضا. (۱۳۹۹). جستاری در کارورزی، آسیب‌شناسی از دیدگاه دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان آذربایجان شرقی. *مطالعات کارورزی در تربیت معلم*، ۲(۲)، ۱-۱۶. https://karvarzi.cfu.ac.ir/article_1196.html

ذاکری، مختار. (۱۴۰۲). شناسایی چالش‌ها و راه‌کارهای فرآیند شکل گیری هویت اجتماعی‌فرهنگی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان: مورد مطالعه، استان هرمزگان. *توسعه حرفه‌ای معلم*، ۸ (۳)، ۱۰۵-۱۲۸. https://doi.org/10.48310/tpd.2024.15442.1566

رستگاری، نرجس، و سالاری چینه، پروین. (۱۴۰۰). آسیب‌شناسی برنامهٔ کارورزی دانشگاه فرهنگیان بر اساس مدل تحلیلی سه‌شاخگی «c۳». *مطالعات آموزشی و آموزشگاهی*، ۱۰(۳(پیاپی ۲۸))، ۲۴۵-۲۶۵. https://doi.org/20.1001.1.2423494.1400.10.3.10.9

رمضانخانی، صفی الله، خورشیدی، عباس، و حمیدی فر، فاطمه. (۱۴۰۰). ارائه الگوی جذب دانشجومعلم در دانشگاه فرهنگیان (با رویکرد آمیخته). *مطالعات آموزشی و آموزشگاهی*، ۱۰(۱(پیاپی ۲۶))، ۲۴۵-۲۶۴. https://doi.org/20.1001.1.2423494.1400.10.3.12.1

رمضانی، سیده گل افروز، مهنی، امید، و عزیزی، نعمت اله. (۱۳۹۷). بررسی موانع و چالش‌های مؤثر بر ناکارآمدی پژوهش در دانشگاه فرهنگیان: رویکردی مبتنی بر نظریه داده بنیاد. *مدیریت و برنامه ریزی در نظام‌های آموزشی*، ۱۱ (۲ (پیاپی ۲۱))، ۲۷-۵۰ . https://dorl.net/dor/20.1001.1.24235261.1397.11.2.2.5

سیدکلان، سید محمد، و رستمی ینگجه، مهرداد. (۱۳۹۸). تحلیل مفهومی تربیت‌معلم فکور با نقدها و چالش‌های آن در دانشگاه فرهنگیان. *مطالعات کاروزی در تربیت معلم*، ۱(۱)، ۹۱-۱۱۸. https://www.ensani.ir/fa/article/466155

صادقی، علیرضا، صالحی، اکبر، ضرغامی همراه، سعید، و قائدی، یحیی. (۱۴۰۲). شناسایی گسست‌ها در صورت بندی‌های گفتمانی نظام تربیت معلم از زمان تأسیس دارالفنون تا دانشگاه فرهنگیان. *پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت*، ۱ (۷۰)، ۲۱-۳۴. http://isoedmag.ir/article

طاهری، مجتبی، فرهادی راد، حمید، پارسا، عبداله، و شاهی، سکینه. (۱۴۰۳). الگوی هم‌آفرینی دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان: به سوی توسعه ظرفیت رهبری آموزشی جامعه محور. *مطالعات آموزشی و آموزشگاهی*، ۱۳ (۴)، ۱۴۹-۱۷۱ . https://doi.org/10.48310/pma.2025.14475.4166.

علی‌پور، محمد، قربانی، گلسا، و تیموری شبگرد، سودابه. (۱۴۰۲). بررسی مشکلات و چالش‌های زندگی خوابگاهی از نگاه دانشجومعلمان دختر متأهل دانشگاه فرهنگیان مطالعه پدیدارشناسی. *مطالعات سیاست‌گذاری تربیت معلم*، ۶(۲)، ۲۹-۴۰. https://doi.org/20.1001.1.26457725.1402.6.2.2.0

فخاری، سعید، زارعی رضائی، محمد حسین، و الهام، غلامرضا. (۱۴۰۳). بررسی آسیب شناسی تربیت دینی مهدویت از منظر دانشجویان دانشگاه فرهنگیان اراک. *نظریه و عمل در تربیت معلمان*، ۱۰(۱۷)، ۱۶۱-۱۷۴. https://doi.org/10.48310/itt.2023.3113

فراهانی، علیرضا، عارفی، محبوبه، و شمس، غلامرضا. (۱۴۰۲). آسیب شناسی عوامل آموزشی مؤثر بر انتقال یادگیری دانشجویان در برنامه کاروزی دانشگاه فرهنگیان. *رویکردهای نوین آموزشی*، ۱۸(۱(پیاپی ۳۷))، ۱-۲۶. https://doi.org/10.22108/NEA.2023.134636.1809

فرجی ده سرخی، حاتم، و هوشی السادات، سید علیرضا، محمدآبادی، معصومه، و باستانی پور مقدم، مهشید. (۱۳۹۸). موانع مشارکت اعضای هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان در دوره‌های بالندگی حرفه‌ای، مطالعه‌ای داده بنیاد. *مطالعات آموزشی و آموزشگاهی*، ۸(۲(پیاپی ۲۱))، ۴۳-۶۳. https://doi.org/20.1001.1.2423494.1398.8.2.3.6

قربانخانی، مهدی، صالحی، کیوان، خدایی، ابراهیم، مقدم زاده، علی، و دهقانی، مرضیه. (۱۴۰۱). نظام نشانگرها برای سنجش آمادگی معلمی در دوره ابتدایی: یک مطالعه مرور نظام‌مند. فصلنامه علمی پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی، ۱۰ (۱)، ۱۰۹-۱۲۵. https://doi.org/10.30473/etl.2022.61342.3646

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

قربانخانی، مهدی، صالحی، کیوان، خدایی، ابراهیم، مقدم‌زاده، علی، و دهقانی، مرضیه. (۱۴۰۳). توسعه چارچوب ارزیابی شایستگی‌ها در حرفه آموزگاری: کاربست رویکرد آمیخته. *توسعه حرفه‌ای معلم*، ۸(۴)، ۱-۲۵. https://doi.org/10.48310/tpd.2024.15451.1573

قنبری، مهدی، نیکخواه، محمد، و نیکبخت، بهار. (۱۳۹۶). آسیب‌شناسی کارورزی دانشگاه فرهنگیان: یک مطالعهٔ آمیخته. نظریه و عمل در برنامه درسی، ۵ (۱۰)، ۳۳-۶۴. https://www.cstpicsa.ir/article_191489.html?lang=fa

کاظمی مقدم، ایمان (۱۳۹۳)، طراحی مدل راهبردی و راهکاری شبکه مسائل علوم انسانی، *فصلنامه تخصصی مطالعات راهبردی علوم و معارف اسلام*، ۶(۹)، ۲۵-۳۵. http://noo.rs/2i9eV

کرامتی، انسی. (۱۴۰۴). بررسی نقش ضعف صلاحیت‌های حرفه‌ای اساتید دانشگاه فرهنگیان در شکل‌گیری برنامه‌های درسی زائد به عنوان یکی از انواع برنامه‌های درسی نال. *پژوهش‌های برنامه درسی*، ۱۵ (۱)، ۱۶۱-۱۸۴. https://doi.org/10.22099/jcr.2025.8250

گلستانه، مهشید، نیکخواه، محمد، و موسوی، سید محسن. (۱۴۰۳). شناسایی و تحلیل موانع و الزامات توسعه کارآفرینی در دانشگاه فرهنگیان. *توسعه حرفه‌ای معلم*. ۸ (۴)، ۸۶-۵۱ . https://doi.org/10.48310/tpd.2024.16015.1619

مرتضوی زاده، سیدحشمت اله، و حسنی، محمد. (۱۴۰۰). واکاوی تجارب زیسته‌ی معلمان تازه کار از چالش‌های تدریس در کلاس‌های چندپایه. رویکردهای نوین آموزشی، ۱۶ (۱ (پیاپی ۳۳))، ۱۱۵-۱۴۰. https://sid.ir/paper/1003915/fa

موسوی خطیر، سید جلال، علم‌الهدی، جمیله، و حسینی، سید مقداد. (۱۴۰۴). شناسایی راهکارها و دلالت‌های سیاستی ناظر بر ارتقای دانشگاه فرهنگیان. *فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی*، ۳۱(۲)، ۱۲۹-۱۴۷. https://doi.org/10.61838/KMAN.IRPHE.31.2.7

موسوی خطیر، سیدجلال، عقیلی، سیدرمضان، و حسینی، سید مقداد. (۱۴۰۳). کیفیت بخشی به دانشگاه فرهنگیان: شناسایی موانع و چالش ها. *نظریه و عمل در تربیت معلمان*، ۱۰(۱۷)، ۲۴۵-۲۶۴. https://doi.org/10.48310/itt.2024.15518.853

مولا زینالی، مهسا، و موسی‌پور، نعمت‌الله (۱۴۰۴). واکاوی چالش‌های نومعلمان آموزش ابتدایی در انطباق برنامه‌های درسی با شرایط واقعی کلاس درس: بر اساس تجارب فارغ‌التحصیلان دانشگاه فرهنگیان. *پژوهش و نوآوری در آموزش ابتدایی*، ۷(۱(پیاپی ۱۳))، ۶۲-۸۴. https://doi.org/10.48310/reek.2025.17748.1405

نادری، مریم، ماهروزاده، طیبه، سجادی مهدی، و صمدی، پروین. (۱۳۹۷). تبیین مبانی فلسفی هویت ایرانی-اسلامی و آسیب‌شناسی آن در بین دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان. اندیشه‌های نوین تربیتی، ۱۴(۳)، ۱-۳۵. https://doi.org/10.61838/kman.irphe.30.1.6

نامداری پژمان، مهدی. (۱۴۰۳). آسیب شناسی فرایندهای جذب و انتخاب معلم در آموزش و پرورش و ارائه توصیه‌های سیاستی برای بهینه‌سازی آن. *فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی*، ۳۰ (۱)، ۹۷-۱۱۵. https://doi.org/10.61838/kman.irphe.30.1.6

نعمتی، معصومه، رضایی منش، معصومه، آزادیان، رفائیل، و زلیکانی، محمد. (۱۴۰۱). شیوع استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی و آسیب شناسی آن در دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان استان مازندران. *مطالعات آموزشی و آموزشگاهی*، ۱۲(۲)، ۴۲۷-۴۵۰. https://doi.org/10.48310/pma.2023.3091

نقیه، مجید، کشتی آرای، نرگس، و رحمانی، جهانبخش. (۱۳۹۸). آسیب شناسی دانشگاه فرهنگیان با تأکید بر فرایند تدریس از دیدگاه دانشجویان (استان اصفهان). *توسعه‌ی آموزش جندی شاپور*، ۱۰ (ویژه نامه)، ۱۴۱-۱۵۲ https://sid.ir/paper/228919/fa .

هاشمی، سمیرا، و زیبایی‌نژاد، معصومه. (۱۴۰۳). بررسی کیفی چالش‌های رشته راهنمایی و مشاوره (گرایش مشاوره) در دانشگاه فرهنگیان و نظام آموزش و پرورش مبتنی بر تجارب زیسته اساتید و دانشجومعلمان مشاوره. *پژوهش در نظام‌های آموزشی*، ۱۷ (۶۶)، ۷۵-۸۸ . https://doi.org/10.22034/JIERA.2025.492184.3261

یاری دهنوی، مراد، و اسدپور، سارا. (۱۴۰۰). چالش‌های پیش‌پای دانشگاه فرهنگیان در تربیت معلمان مصلح اجتماع از منظر دانشجومعلمان. *تدریس پژوهی*، ۹ (۴)، ۲۵۳-۲۲۴ . https://trj.uok.ac.ir/article_62242.html

References

Ahmad Karamaj, V., & Babaei, M. (2025). Analyzing the lived experiences of Farhangian University student-teachers regarding the structural challenges of virtual practicum courses. *Quarterly Journal of Teaching Experiences*, 3(3), 1-18. https://doi.org/10.48310/istt.2025.18093.1126 [In Persian]

Ahmadi Farsani, A., Karimi, F., & Shah Talebi, B. (2022). Pathology of the elementary teacher recruitment process in Iran's education system. *Educational Leadership and Management*, 16(3), 21-41. http://noo.rs/ms0Sp [In Persian]

Amini, M., Zavari, N., & Salehi, M. (2025). Novice teachers' challenges in classrooms: An exploration of lived experiences. *Curriculum Studies in Teacher Education and Development*, 1(2), 63-86. https://doi.org/10.22034/jcsted.2025.518382.1023 [In Persian]

Amiri, A., Davoudi, A., & Haghkhah, S. (2022). Lived experiences of Farhangian University graduates in recognizing challenges and effective solutions for reducing mathematical misconceptions among fourth-grade elementary students. *Educational Research*, 8(30), 41-57. https://sid.ir/paper/966446/fa [In Persian]

Azad Disfani, Z., & Behfar, Z. (2023). Pathology of the interview, selection, and admission process of candidates entering the teaching profession. *Theory and Practice in Teacher Education*, 9(16), 83-114. https://doi.org/10.48310/itt.2023.3018 [In Persian]

Babaei, M., & Bayazi, L. (2025). Identifying challenges and solutions for practicum courses in the education of students with special needs at Farhangian University. *Management and Planning in Educational Systems*, 18(1), 311-334. https://doi.org/10.48308/mpes.2025.237043.1501 [In Persian]

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

Babaei, M., & Salehi, P. (2025). Methods and obstacles to cultivating the ethically educated human from the perspective of university professors. *Ethical Reflections*, 6(1), 29-51. https://doi.org/10.30470/ER.2024.2008575.1237 [In Persian]

Babaei, M., & Zare Ramshti, A. (2024). Challenges and solutions of general courses at Farhangian University with emphasis on textbooks from the students' perspective. *Research and Writing of Academic Books*, 27(53), 174-204. https://doi.org/10.30487/rwab.2024.2009989.1577 [In Persian]

Borhani, H., & Rostami, Z. (2020). An exploration of the process of teaching and researching new methods at Farhangian University of Golestan Province: Perspectives and existing challenges from the professors' viewpoint in the 2019-2020 academic year. *Journal of New Advances in Psychology, Educational Sciences and Education*, 3(32), 45-61. https://www.jonapte.ir/showpaper/4721880 [In Persian]

Eghtesadi, A. R. (2018). Motivation and its challenges among some English language student-teachers at Farhangian University of Mashhad: A mixed-methods study. *Language and Translation Studies (Faculty of Literature and Humanities, Mashhad)*, 50(2), 113-137. https://doi.org/10.22067/lts.v51i2.70055 [In Persian]

Fakhari, S., Zarei Rezaei, M. H., & Elham, G. R. (2024). Investigating the pathology of Mahdism religious education from the perspective of students at Farhangian University of Arak. *Theory and Practice in Teacher Education*, 10(17), 161-174. https://doi.org/10.48310/itt.2023.3113 [In Persian]

Farahani, A. R., Arefi, M., & Shams, G. R. (2023). Pathology of educational factors affecting students' learning transfer in the practicum program at Farhangian University. *New Educational Approaches*, 18(1), 1-26. https://doi.org/10.22108/NEA.2023.134636.1809 [In Persian]

Faraji Deh Sorkhi, H., Houshi al-Sadat, S. A. R., Mohammadabadi, M., & Bastanipour Moghaddam, M. (2019). Barriers to faculty members' participation in professional development courses at Farhangian University: A grounded theory study. *Educational and School Studies*, 8(2), 43-63. https://doi.org/20.1001.1.2423494.1398.8.2.3.6 [In Persian]

Ghanbari, M., Nikkhah, M., & Nikbakht, B. (2017). Pathology of the practicum at Farhangian University: A mixed-methods study. *Theory and Practice in Curriculum*, 5(10), 33-64. https://www.cstpicsa.ir/article_191489.html?lang=fa [In Persian]

Golestaneh, M., Nikkhah, M., & Mousavi, S. M. (2024). Identifying and analyzing the barriers and requirements for entrepreneurship development at Farhangian University. *Teacher Professional Development*, 8(4), 51-86. https://doi.org/10.48310/tpd.2024.16015.1619 [In Persian]

Hamidi Nasrabad, A., & Ezzati, K. (2023). Pathology of professional skills training in the continuous bachelor's program of elementary education at Farhangian University and presenting an optimal model. *Research in Educational Issues*, 2(71), 207-239. http://isoedmag.ir/article-1-358-fa.html [In Persian]

Hashemi, S., & Zibaee Nejad, M. (2024). A qualitative study of the challenges of the guidance and counseling major at Farhangian University and the education system based on the lived experiences of professors and counseling student-

teachers. *Research in Educational Systems*, 17(66), 75-88. https://doi.org/10.22034/JIERA.2025.492184.3261 [In Persian]

Hejazi, A. (2018). Analyzing the barriers to successful implementation of the new practicum program at Farhangian University. *Educational Innovations*, 17(67), 47-70. https://www.sid.ir/paper/75532/fa [In Persian]

Hejazi, A. (2021). Pathology of cultural and social activities at Farhangian University of Tehran Province during the COVID-19 and post-COVID eras: Opportunities and threats. *New Strategies in Teacher Education*, 7(12), 1-26. https://doi.org/20.1001.1.26457156.1400.7.12.13.1 [In Persian]

Hosseini, S. A., & Allah Karami, A. (2024). Challenges and opportunities of virtual education from the perspective of student-teachers at Farhangian University (Case study: Farhangian University of Kurdistan Province). *Educational and School Studies*, 13(2), 225-245. https://doi.org/10.48310/pma.2023.3026 [In Persian]

Irannejad, M., Ali Asgari, M., Mousapour, N., & Niknam, Z. (2019). Analyzing the induction needs of novice elementary teachers: Dissonant challenges. *Higher Education Curriculum Studies*, 10(20), 289-309. https://sid.ir/paper/219528/fa [In Persian]

Johnson, J. L., Adkins, D., & Chauvin, S. (2020). A review of the quality indicators of rigor in qualitative research. *American Journal of Pharmaceutical Education, 84*(1), Article 7120. https://doi.org/10.5688/ajpe7120

Kazemi Moghaddam, I. (2014). Designing a strategic and solution model for the network of humanities issues. *Specialized Quarterly of Strategic Studies in Islamic Sciences and Knowledge*, 6(9), 25-35. http://noo.rs/2i9eV [In Persian]

Keramati, E. (2025). Investigating the role of weak professional competencies of Farhangian University professors in the formation of redundant curricula as one of the types of null curricula. *Curriculum Research*, 15(1), 161-184. https://doi.org/10.22099/jcr.2025.8250 [In Persian]

Leung, L. (2015). Validity, reliability, and generalizability in qualitative research. *Journal of Family Medicine and Primary Care, 4*(3), 324–327. https://doi.org/10.4103/2249-4863.161306

Mortazavizadeh, S. H., & Hassani, M. (2021). Analyzing the lived experiences of novice teachers regarding the challenges of teaching in multigrade classrooms. *New Educational Approaches*, 16(1), 115-140. https://sid.ir/paper/1003915/fa [In Persian]

Moulazeynali, M., & Mousapour, N. (2025). Analyzing the challenges of novice elementary teachers in adapting curricula to real classroom conditions: Based on the experiences of Farhangian University graduates. *Research and Innovation in Elementary Education*, 7(1), 62-84. https://doi.org/10.48310/reek.2025.17748.1405 [In Persian]

Mousavi Khatir, S. J., Aghili, S. R., & Hosseini, S. M. (2024). Quality improvement of Farhangian University: Identifying barriers and challenges. *Theory and Practice in Teacher Education*, 10(17), 245-264. https://doi.org/10.48310/itt.2024.15518.853 [In Persian]

Mousavi Khatir, S. J., Alamolhoda, J., & Hosseini, S. M. (2025). Identifying solutions and policy implications for improving Farhangian University.

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/

Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education, 31(2), 129-147. https://doi.org/10.61838/KMAN.IRPHE.31.2.7 [In Persian]

Naderi, M., Mahroozadeh, T., Sajjadi, M., & Samadi, P. (2018). Explaining the philosophical foundations of Iranian-Islamic identity and its pathology among student-teachers at Farhangian University. *Modern Educational Thoughts*, 14(3), 1-35. https://doi.org/10.22051/jontoe.2018.20213.2204 [In Persian]

Naghieh, M., Keshtiaray, N., & Rahmani, J. (2019). Pathology of Farhangian University with emphasis on the teaching process from the students' perspective (Isfahan Province). *Jundishapur Educational Development*, 10(Special Issue), 141-152. https://sid.ir/paper/228919/fa [In Persian]

Namderi Pejman, M. (2024). Pathology of teacher recruitment and selection processes in education and presenting policy recommendations for its optimization. *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, 30(1), 97-115. https://doi.org/10.61838/kman.irphe.30.1.6 [In Persian]

Nemati, M., Rezaei Manesh, M., Azadian, R., & Zelikani, M. (2022). Prevalence of virtual social network use and its pathology among student-teachers at Farhangian University of Mazandaran Province. *Educational and School Studies*, 12(2), 427-450. https://doi.org/10.48310/pma.2023.3091 [In Persian]

Pourkarimi, M., Mehni, O., & Roshandel Arbatani, T. (2023). Investigating factors affecting the quality of education at Farhangian University: A phenomenological study. *Higher Education Letter*, 15(60), 99-120. https://doi.org/20.1001.1.20084617.1402.16.61.5.1 [In Persian]

Qorban Khani, M., Salehi, K., Khodaei, E., Moghaddamzadeh, A., & Dehghani, M. (2022). A system of indicators for assessing teaching readiness in elementary education: A systematic review study. *Scientific Quarterly of Research in School and Virtual Learning*, 10(1), 109-125. https://doi.org/10.30473/etl.2022.61342.3646 [In Persian]

Qorban Khani, M., Salehi, K., Khodaei, E., Moghaddamzadeh, A., & Dehghani, M. (2024). Developing a competency assessment framework in the teaching profession: Applying a mixed approach. *Teacher Professional Development*, 8(4), 1-25. https://doi.org/10.48310/tpd.2024.15451.1573 [In Persian]

Ramezani, S. G. A., Mehni, O., & Azizi, N. A. (2018). Investigating the barriers and challenges affecting research inefficiency at Farhangian University: An approach based on grounded theory. *Management and Planning in Educational Systems*, 11(2), 27-50. https://dorl.net/dor/20.1001.1.24235261.1397.11.2.2.5 [In Persian]

Ramezankhani, S. A., Khorshidi, A., & Hamidifar, F. (2021). Presenting a model for student-teacher recruitment at Farhangian University (With a mixed approach). *Educational and School Studies*, 10(1), 245-264. https://doi.org/20.1001.1.2423494.1400.10.3.12.1 [In Persian]

Rastegari, N., & Salari Chineh, P. (2021). Pathology of the practicum program at Farhangian University based on the "3C" analytical model. *Educational and School Studies*, 10(3), 245-265. https://doi.org/20.1001.1.2423494.1400.10.3.10.9 [In Persian]

Sadeghi, A. R., Salehi, A., Zarghami Hamrah, S., & Ghaedi, Y. (2023). Identifying ruptures in the discursive formations of the teacher education system from the

establishment of Dar ul-Funun to Farhangian University. *Research in Educational Issues*, 1(70), 21-34. http://isoedmag.ir/article [In Persian]

Seyyed Kalan, S. M., & Rostami Yengejeh, M. (2019). A conceptual analysis of reflective teacher education with its critiques and challenges at Farhangian University. *Practicum Studies in Teacher Education*, 1(1), 91-118. https://www.ensani.ir/fa/article/466155 [In Persian]

Taheri, M., Farhadi Rad, H., Parsa, A., & Shahi, S. (2024). The co-creation model of student-teachers at Farhangian University: Toward developing community-oriented educational leadership capacity. *Educational and School Studies*, 13(4), 149-171. https://doi.org/10.48310/pma.2025.14475.4166 [In Persian]

Yari Dehnavi, M., & Asadpour, S. (2021). Challenges facing Farhangian University in educating reformist social teachers from the perspective of student-teachers. *Teaching Research*, 9(4), 224-253. https://trj.uok.ac.ir/article_62242.html [In Persian]

Zakeri, M. (2023). Identifying the challenges and solutions of the socio-cultural identity formation process of Farhangian University students: A case study of Hormozgan Province. *Teacher Professional Development*, 8(3), 105-128. https://doi.org/10.48310/tpd.2024.15442.1566 [In Persian]

Homepage: https://itt.cfu.ac.ir/